

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

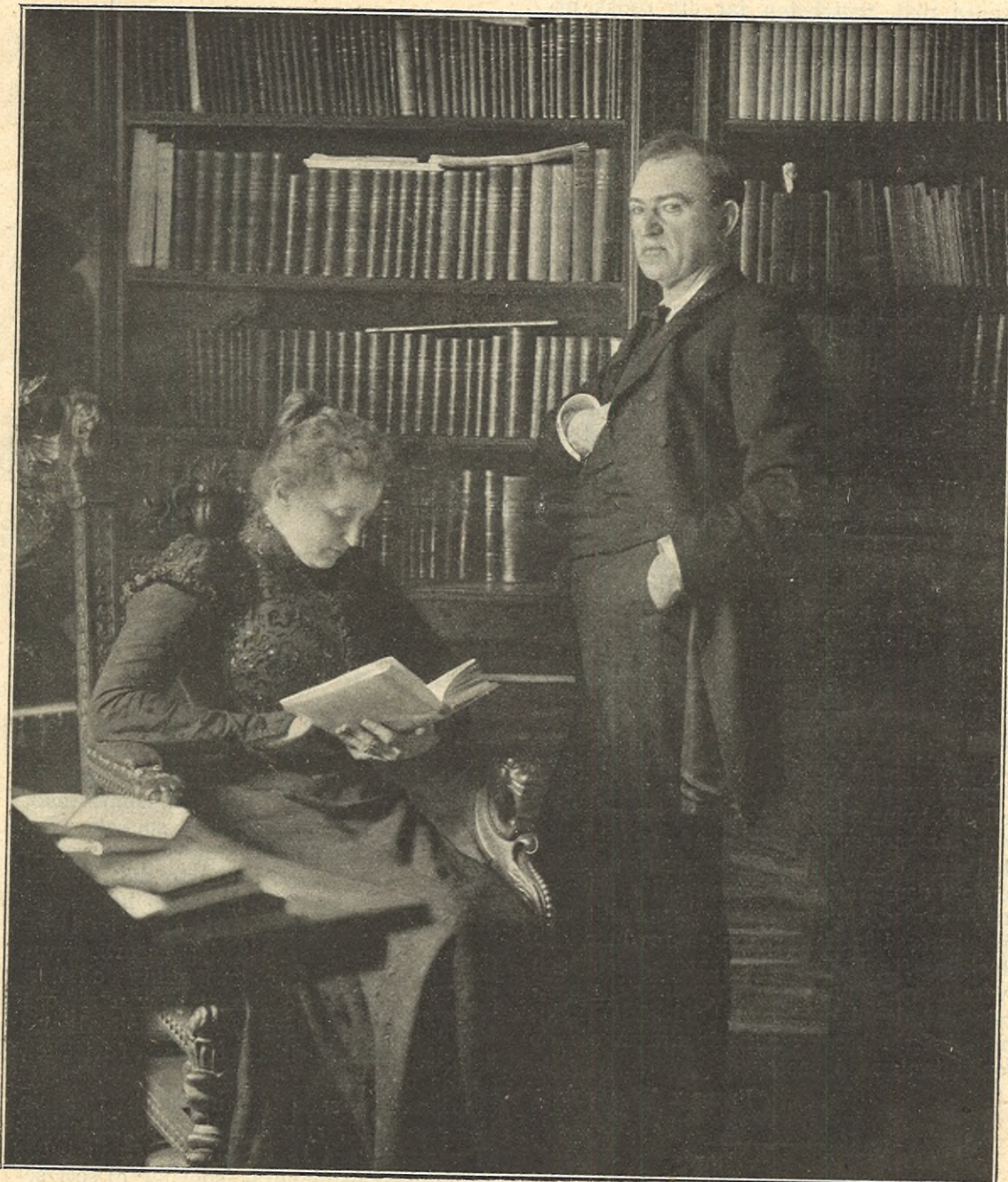
FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:R 22 (701).

LÖRDAGEN DEN 2 JUNI 1900

13:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:		UTGIFNINGSTID:	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:	BYRÅ OCH EXPEDITION:	KOMMISSIONÄRER
IDUN	KR. 5:—	HVARJE LÖRDAG.	FRITHIOF HELLBERG	KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR.	ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.
IDUNS PRAKTUPPLAGA	> 7:50		TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.	ÖPPEN KL. 10—5.	
IDUNS MODETIDN. MED PL.	> 5:—				
IDUNS MODETIDN. UTAN PL.	> 3:—	LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646	STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.

KONSTNÄRSPÅRET AUGUST OCH AUGUSTA LINDBERG I SITT HEM.
EFTER FÖR IDUN TAGEN FOTOGRAFI AF A. BLOMBERG.

FRÅN ANDRA SIDAN RAMPEN. AUGUST OCH AUGUSTA LINDBERG.

DET ÄR INTE så lätt att skildra en så diskret natur som August Lindbergs. Inte så lätt att få tag på honom. Det är något så intimt, inåtvänt i hans kynne,

att jag känner mig villrådlig, när jag skall dra fram det och säga: så här ser han ut. Han är så sensitiv, mjuk i uppfattningen, en drömmare, en mystiker, med ett bizarrt plus af ironi. Jag ser aldrig något rätt i hans spel, snarare då stundom ett slags kvinnlighet, som verkar avsiktligt fjärmande från för stark realism. Hans Hamlet har

i sina värsta kval, sina starkaste utbrott något af detta jungfruliga i tanke, som är all naivitets räddning. Och utan naivitet ingen konst. Mounet-Sullys Hamlet var en vild retare, en spetsfundig, ursinnig man — Lindbergs är en drömsjuk trånare med attiskt salt i bakfickan. Eljes hade de vissa tekniska likheter, dock icke alltför påfallande, för Lindbergs räkning.

Det var hans Hamlet, som slog upp portarne till stockholmarnes odelade sympati för Lindberg. Han hade gång på gång besökt oss, på Vasan, på Södran, och vi hade nog tyckt om honom — men så reste han åter ut i landsorten, ströfvade i Sverige, Norge, Danmark, Finland som ett konstens vildbarn — han blef icke stationär hos oss. Det var som om han inte kunde stanna på samma ställe, en nervös och ständigt otillfredsställd jagare efter idealet. Men så kom 1897, han blef fäst vid Dramatiska teatern och spelte Hamlet 30 gånger å rad. Glad var Fredrikson — och vi andra också. Efter ett år gick han till Ranft. Men där kommer han emellertid icke att stanna längre än till sommaren. Otroligt är, att han öfvergår till »Dramaten» igen. Han lär rufva på nya planer.

Det är något af ett hafs oro, ett fjälls gåta hos den mannen. Därför förstår han också Ibsen. Och Ibsen skall tas mer med känsla än tankeväld. Det är få människor, jag beundrar så mycket som dem, hvilka skriva tjocka böcker om Ibsen. Icke därför att de göra honom klarare, men för deras tålmod. Men det ligger hos oss alla ett behof att söka i det fördolda. Lindberg äger denna lust i ovanlig grad. Ibsens gåtor äro för honom helgdagskost. Och den glädje, han känner, när han får smeka fram en Ibsenfigur till förståelse, är tydlig. Med verklig ömhet ställer han fram både Osvald, Brand, Peer Gynt, Solness, Borkmann, Rubek och fler. Ingen kan misstaga sig på det andliga släktttycket mellan diktare och skådespelare.

Naturen skapar människan. Ibsen sitter i en fjällvärld och skrifer om fjällvarelser, och Lindberg är bördig från ett svenskt landskap, där han fått drömmar af berg och skog — Dalarne. Därför har han mest älskat att ge karaktärer, hvilkas lif får väckelse och öde af en underligt talande och bestämmande natur.

Lindberg passar mindre i konversationspjäser och komedier. Jag har t. o. m. sett honom som Duval, men lyckligtvis glömt hurudan han var. Satiren i vissa poesilösa roller, som han utfört, har dock räddat

hans spel, ty det är något af gäckeri midt i hans gåtlika anläggning. Det är själfironi — den mest befriande egenskap, utan hvilken vi skulle bli antingen i grund förtviflade eller löjligt uppblåsta.

Först och främst är Lindberg smärtans tolkare. Så djupt som han sade Richard II:s strofer om smärtan skulle få hos oss sagt dem. Det kommer mildt, nästan hviskadt, som ett fint förtroende. Hur lätt är det inte att skrika ut smärtan! Hur tom blir den inte! Lindberg passar ej för en uppgift, där den skall braska. Därför hör hans Erik XIV till hans mindre lyckade roller. Denne hänsynslöse vanvetting drogs af honom inom det medvetnas gräns och miste därigenom det vildsinta, som ensamt här väcker medlidande. Ty hvem anklagar en däre?

Den förtviflan, som är följden af att aldrig klarheten nåtts, passar icke så väl för hans naturell som det grubbel, hvilket förtröstansfullt söker klarheten. Brand, som letar vägar till förklaringens väg, en optimist af stål midt i den af »akkordens aand» förpestade omgifningen, är just en figur för honom. Och i allmänhet Ibsens mot »det omöjliga» sträfvande andar — t. o. m. Peer Gynt, hvars tankegång dock saknar all logik och som är ett lustigt rof för fantasteri, hvars handlingslösa inbillningskraft aldrig sätter upp ett mål till människors lyckliggörelse, men som drömmer blott för sitt höga nöje.

När jag tänker på Lindbergs hela sceniska reproduktionen, ser jag en god drömmare och en hälsosam förargare. Han vill väcka upp det bästa hos oss till ett spirande majlif, men först måste vi rycka upp de elaka rötterna af vår egoism. Därför gräfvor han — med diktarnes spade — obarmhärtigt i vår känslomark. Där måste bli rena vidder för ny sådd.

*

Jag tror, att fru Lindberg som artist tagit intryck af sin man, hvilket ej är underligt, då hon så länge stod vid hans sida i hans resande eller fasta trupp och under inflytande af hans instruktion. Äfven hos henne är det intima tycket blandadt med en god portion ironi — ögats gåtfullhet och mungipans spotskhet. Hon framställer liksom han lyckligt Ibsenfigurer, och när jag tänker på hennes Agnes, drar all kvinnlig ljufhet och finhet förbi mig som en mild, lisande doft. Hon gaf åt denna inkarnation af uppoffringsförmåga hos en älskande hustru en färgläggning, som verkade bedärande. Detta kunde hon göra tack vare en böjlig stämma, som lätt applicerar sig till smekande tonfall, ett ansikte, hvars fin-skurna drag utan svårighet kunna få resignationens blidhet öfver sig, och en figur, hvars smidiga linier villigt foga sig till en plastiskt uttryckt undergifvenhet.

Just som kontrast till denna försinnligade apoteos åt försakelsen är det intressant att jämföra hennes Henriette i Strindbergs »Brott och brott», Dramatiska teaterns största triumf under denna säsong, ej minst genom fru Lindbergs spel. Hon är här just den starka, blodfulla kvinna, diktaren målat, förförisk, hänsynslös, jagande en känslig, fantasirik man in i tankens lömskaste irrgångar och därigenom nära bringande honom i fördärfvet. Ett sannskyldigt ideal af Strindbergs mångfasonerade, men i grund och botten konsekvent brutala kvinnotyp.

Hennes temperament är af det mångsi-

diga slag, som lämnar oväntade resultat. Hon öfverraskar. Och det är tyvärr alltför vanligt, att man, utan att bedragas, på förhand kan föreställa sig, hur den och den artisten skall se ut i en ny roll. Det är därför, att de så ofta sakna hängifvenhet för yrket och trampa teaterns bräder med samma obekymrade lugn, hvarmed de promenera i Kungsträdgården eller på sin egen golfmatta. Fru Lindberg äger åtskilligt af den hängifvenhet, som frälsar henne inom den verkliga artistens gräns. Hon är nervös, ibland nästan irriterande nervös, men hon lämnar åskådaren aldrig kall. Själfskrattat får hos henne lätt en bitter klang — när hon i det Shakspeareiska skämtstycket »Förväxlingar» skrattar i den hejdlösa upplösningsscenen, har löjet ej den naiva, friska klang, som oemotståndligt smittar till harmlöshet, men något af raffinerad musik, i hvilken man hör en underton af lifvets dissonanser. Det ligger tristesse i hennes röst, tröttheten får ett osökt uttryck, där så skall vara, och ledan drifver utan våld hennes själ till en satirisk åskådning af lifyran. Hennes natur är icke positiv, det enkla, rättframma saknas i hennes konstnärsllynne, men för det bizarra och våldsamt nedrivande finner hon äkta uttryck.

Hon är skeptiker och de repliker, som läggas i hennes mun, kunna icke vara nog hvasst tillspetsade. Det älskvärda och rörande är ej hennes favoritfält och i en så söt roll som den unga flickan i »Ambrosius» hade hon icke fullständig framgång. Men då hon i »Stor i skröplighet» med tankens alla finesser och snedsprång för sina interlokutörer på afvägar och utforskar hemligheter lika fintligt som den mest öfvade detektiv, är hon förträfflig. Hon har då fullt herravälde öfver repliken och hennes sätt att föra sig är öfverlägset. Man har till och med förebrått henne väl stor lust att posera. Men kan man i själfva verket spela med för stor auktoritet, och är det inte bara medelmåttorna, som bli retade af öfverlägsenheten?

Det är mig inte möjligt att här uttömande skriva om fru Lindbergs konstnärskap, som räknar roller både på det storvulna och dekaderade gebitet, jag har blott velat ge en skiss af hennes rörliga temperament. Hon är en af våra spirituellaste kvinnor på scenen, hennes uppfattning är mogen och finbildad, och hennes hållning och apparition smeka ögat. Stående i den ålder, som ännu tillåter henne många nya segrar af skarpt tankelif och passionerad kraft, är hon en prydnad och lockelse för Dramatiska teatern, som tack vare henne kunde lämna en idealisk tolkning af den hänförande lidelsefulla kvinnan i Strindbergs skakande drama om de onda tankarnas brott.

FREDRIK NYCANDER.

NY FÖLJETONG.

I dag begynner i Iduns romanbibliotek införandet af Vilma Lindhés välskrifna roman »Efterkräf», hvilken, såsom varande en skildring ur nutida svensk samhällslif med dess dagrar och skuggor, förvisso har att påräkna vår publiks lifligaste intresse.

PINGST.

MEDE vårfrisk doft från björkens gröna hängen, med ljusa vifvors gullglans öfver ängen, med fröjdehymner klingande mot skyn — så står du, pingst, beständigt för vår syn. Du bådär, att det gamla är förgånget, att allting, som förlamadt låg och fänget, af mörker öfverhöljdt, af dvala tryckt, har åter sträckt mot sol och ljus sin flykt.

Men ej blott jordens pånyttfödda fågling, i all sin rikdom flyktig likt en hägring, förlänar dig, du evigt unga fest, det, som hos dig vi älska högst och mest. Har du en gång med hänryckthetens flamma oss rört, vi känna, att du är den samma, som när du tände upp i fordombid Guds store undermän till helig strid.

Det är det nya lifvets första skärhet, det är en försmak af de himlars närhet, dit innerst all vår längtans tanke går, som, ljusa helg, du mana fram förmår, och därför tycks ock vid din ankomst jorden en spegel af de rynder vara vorden, där efter tidernas fullbordan allt skall skrudas i förklaringens gestalt.

O, pingst, låt dina andevindar tränga till allas deras hjärtan, hvilka stänga sitt innersta med själfviskhetens lås och af Guds kärleksbud ej vilja nås, tänd själarna likt förr i helig låga, att de sig offra må och allting våga i striden, som i tiders tider står för släktets och för mänsklighetens vär!

E. N. SÖDERBERG.

ETT MYSTERIUM. SKISS FÖR IDUN AF ELLIE.

LAMPAN VAR NYSS TÄND i det lilla hvardagsrummet, hvilket, trots sin enkelhet, bar denna obeskrifliga prägel af förfining, personlig smak och hemtrefnad, som man sällan finner, men som där den finnes utgör ett tröttadt sinnes bästa vederkvickelse. De två, som sutto därinne vid hvarandras sida, voro man och hustru sedan många år tillbaka. De sutto nu i förtroligt samspråk, sedan dagens arbete var slutadt, deras röster voro milda och harmoniska, de logo ofta mot hvarandra, och ehuru ingen af dem längre kunde kallas ung, låg det öfver båda ett drag af friskhet, glädje och ro.

»Käraste,» sade mannen och tog sin hustrus hand, »jag kan knappt fatta, att vi varit gifta i 12 år. Jag träffade i dag en gammal skolkamrat, som jag ej sett sedan skoltiden, en ensam, hemlös stackare. Vi redogjorde litet för våra lefnadsöden för hvarandra, och just i detsamma jag talade om för honom, att jag varit gift i 12 år, slog det mig, att denna tid dock är en lång tid, men för mig har den gått hastigt som en dröm.»

»Ja,» sade hustrun, »ären ha gått med svindlande fart och dock ha de varit så oändligt rika på verkligt innehåll.»

»Du har rätt, Elisabeth,» svarade mannen, »det har varit ett välsignadt rikt lif. Kä-

HULTMANS CACAO

har brutit väg för den Svenska Cacaofabrikationen.

Dess absoluta renhet garanteras, men förbrukare däraf uppmannas enträget att vid köp noga tillse att de verkligen erhålla Hultmans Cacao och icke billigare uppblandade och förfälskade cacaoarter af svensk eller utländsk tillverkning, hvilka ofta utgifvas för Hultmans Cacao.

Partiförsäljning: **Hultmans Fabrikers Försäljning**, Biddargatan 10.

raste, vi två ha då funnit det där underbara tinget, som kallas lycka, eller rättare sagdt, du har gifvit mig den. Du har skapat lyckan åt oss och gjort den bofast i vårt hem, du lilla trollkvinna, som aldrig låter dig skrämmas af motgångar och som ser ljuset, där alla andra blott se mörker.

Vet du, Elisabeth, jag törs knappt tänka på, huru mitt lif skulle sett ut utan dig. Jag har ju dig att tacka för allt; lyckan i hemmet är ditt verk, min framgång i mitt arbete är ditt verk, ty om du icke hade trott på mig och uppmuntrat mig till nya ansträngningar, medan jag ännu möttes af ogillande och förakt i stället för erkännande, — hade jag icke då haft dig, så vet jag aldrig, om jag härdat ut i striden. Ibland kommer det också öfver mig ett så starkt behof att tacka dig.»

»Att tacka mig,» afbröt hon honom, »nej, älskade, allt hvad jag kunnat göra för dig, har det ju varit min högsta fröjd att göra, det vet du ju. Tror du jag ville byta till mig någon lott i världen, vore den än aldrig så lysande, mot den ljuflika känslan att jag kanske betyder något för mina käras lycka, för dig och barnen?»

I det samma kommo barnen inspringande från barnkammaren, en gosse på 10 och en flicka på 6 år. Det var snart tid för dem att gå till sängs, men först måste de in och prata med föräldrarna en stund. De voro lifliga och muntra och pratade ögeneradt om allt, som för ögonblicket föll dem in.

»Vet du, pappa,» sade gossen, sedan de hållit på en stund, »i dag har jag läst i den där boken, som jag fick af faster till julklapp, om nordpolen och Nansen och Nordenskiöld. När jag blir stor, skall jag också bli en sådan där upptäcktsresande. Tänk, pappa, jag kanske kommer mycket längre än Nansen, kanske ända fram till nordpolen! Ack, om jag vore stor snart, så att jag finge fara i väg. — Först tänkte jag bli general och fara ut och kriga och eröfra stora länder som Alexander den store, men så sade mor, att det är orätt att slå ihjäl andra människor, så det vill jag inte längre. Nu vill jag hellre bli upptäcktsresande som Nansen, eller kanske jag far i ballong som Andréé. Tänk, i luftballong, hurrah!»

»Jaha, och jag vill följa med,» sade Signe, »Einar, jag vill följa med i ballongen.»

»Du,» sade Einar öfverlägset, »inte kan du få följa med på något sånt, du, som är flicka. Flickor kan inte bli upptäcktsresande, det har jag aldrig läst om. Du får bli något annat. Fast jag vet då knappt hvad det skulle vara egentligen. Flickor kan just inte bli nånting. Inte kan du bli general, inte kejsare och inte sjökapten, som farbror Erik är, och som jag också har tänkt på att bli, och inte landshöfding, och förresten har jag inte i alla mina böcker läst om någon flicka som blifvit någonting, som det var något med.»

Men lilla Signe gaf sig inte så lätt. »Kan jag inte få följa med Einar i ballongen,» frågade hon och såg än på far och än på mor, »kan jag inte bli någonting?» och tårarna voro nära att bryta fram i de stora blå ögonen.

Men fadern tog upp sin lilla dotter på knä't. »Var inte ledsen, Signe lilla,» sade han, »jag skall tala om något för dig. Du kanske hvarken kan bli lik Andréé eller Nansen, och får kanske aldrig fara i luftballong till oupptäckta länder, men om du är riktigt snäll, Signe, så kanske du kan bli lik mor, när du blir stor.»

»Är det sant,» sade Einar och slog sina armar kring modern, »kan hon det, kan någon människa på jorden bli så som mor är?»

Och stödd mot modern såg han med en halft förundrad, halft vördnadsfull blick på den lilla system, som satt på faderns knä.

En viss värdighet hade kommit öfver hela hennes lilla person och hon hade fått ett drömmande, nästan högtidligt uttryck i sina stora barnaögon, där hon satt, fylld af en stilla aning om ett stort mysterium. Var det möjligt, kunde hon bli lik mor?

FRÅN EN IDYLLISK VRÅ AF VÄRLDEN. FÖR IDUN AF GERDA MEYERSON.

PÅ EN LODRÄT KLIPPA på norra Ölands västra kust, där Kalmarsundets vågor än lugnt skvalpande, än vildt skummande och brusande skölja den grönskande stranden, reser sig Borgholms slottsruin, majestätiskt spejande ut öfver hafvet. I sommarsolens starka sken lysa de spruckna murarna nästan hvita mot mossan och slingerväxterna, som omgifva de höga fönsteröppningarna, genom hvilka friska vindar spela tvärs igenom de stora salarna. Den gamla kungsborgen ser då helt ljus och vänlig ut, där den tronar som ett minnesmärke öfver forna tiders prakt och glada riddarlif. Men i höstens kulna dagar synes den dystert grå och hotande vittna om krigiska bragder, om fångenskap, våld och förödelse.

Borgholms slott, som fordom tjänat dels till lustslott åt åtskilliga af Sveriges konungar, dels till krigsfäste, var i sin prakts dagar en ståtlig byggnad med många torn, med ringmur och löpgrafvar. Slottet nämndes första gången i historien under Magnus Ladulås. På 1600-talet ägde det en krigsstyrka, som ofta uppgick till 600 man utom befäl, men på 1700-talet indrogs besättningen och slottsbyggnaderna utarrenderades till klädesväfvere och färgare. När 1806 en härjande eldsvåda ödelade slottet, innehades det af ryttmästaren Axel Adlersparre, som där anlagt en klädesfabrik. Eldsvådan lämnade intet öfrigt af den gamla borgen, mer än de tjocka stenmurar, som ännu resa sig på klippans brant. I riddarsalarna, där fordom konungar och deras sällskap firade lysande fester, hafva nu kajor och kråkor sina bon. På borggården, där riddare och svenner öfvade sig i krigiska idrotter, blomma nu fläderbuskarna i frid och pilar och alar skjuta upp genom söndriga portaler och sträcka sina grenar genom tornets fönster. Källarhvalfven, där fångar försmäktade, stå tomma, till hälften igenrasade, och »Jungfrubrunnen» kan ej mera bjuda en läskande dryck.

Men på den breda trappan kan man ännu stiga upp till öfversta våningen för att genom det runda tornets fönstergluggar beundra utsikten öfver hafvet. Åt andra sidan har man en vidsträckt utsikt öfver Ölands »Alfvar», såsom de stora gräshedarne på öns midt kallas. På dessa »Alfvar» beta talrika boskaphjordar, unghästar och får; boskapskötsel och hästafvel äro bland öländingarnes förnämsta näringsgrenar.

När man ser ut öfver den långsträckt, flacka heden, mötes ögat af en hel skog af väderkvarnar, små byar ligga strödda här och hvar, en och annan herrgård eller större bondgård reser sig på de bördigare

ställena och ett stort antal kyrkor höja sina spiror mot skyn.

Borgen själf synes från alla sidor vidt omkring på ön, men ståtligast ter den sig från sjön, i synnerhet när dess murar färgas röda af den nedgående solens strålar eller belysas af augustimånens sken. Slutningen nedanför borgen är bevuxen af en lummig ekskog, på västra stranden, som är en af de bördigaste trakterna i vårt land, ligga gårdar och torp, inbäddade i grönska mellan vajande sädesfält.

Norr om slottsberget, en kilometer från ruinen, ligger Ölands enda stad, Borgholm, som fått sitt namn efter slottet. Åren 1816 och 1818 erhöi denna stad sina privilegier, den ägde då endast 30 invånare. Nu har invånarnes antal stigit till omkring 900, och när badgästerna om somrarna anlända till den invid staden anlagda kurorten, blir det ganska lifligt på platsen.

Borgholm är en liten vacker stad med breda, raka gator, talrika planteringar och täcka trädgårdar. Den har naturligtvis ett landtligt tycke, gräset sticker öfverallt upp mellan de kullriga gatstenarna och på torg- och marknadsdagar ställa bönderna sina kärror och hästar med ty åtföljande föl litet hvarstans i gathörnen, där det passar dem. Flere gamla pittoreska väderkvarnar finnas inom staden.

På stadens norra och östra sidor har man vid stranden till skydd mot blåsten anlagt granplanteringar, hvilka, ehuru ännu ej så höga, likväl redan utgöra en hälsosamt doftande, mot solen skyddande tillflyktsort för sjuklingar, som icke orka företaga längre promenader. Ty Borgholm, som genom sitt idylliska läge och sitt milda klimat lämpar sig särdeles väl till kurort, besökes för hvarje år af allt flere badgäster. Redan år 1864 anlades badanstalten, som sedan betydligt utvidgats och förbättrats. Efter att först hafva ägts af ett bolag och sedan för en del år öfvergått i stadens ägo, tillhör den sedan våren 1899 d:r Olof Thawenius från Stockholm.

Badanstalten förfogar öfver Societetsparken, i hvars midt Societetshuset ligger med vacker utsikt öfver hafvet och med en präktig danssal, mottagningsrum för läkarne samt mindre sällskapsrum. Helt nära Societetshuset är badrestauranten belägen. Den är särdeles ståtlig och rymlig, nybyggd för ett par år sedan med stora verandor utåt sjön. Varmbadhuset, äfvenledes nytt, är särdeles praktiskt och smakfullt inredt efter nutidens fordringar och serverar bad af alla brukliga sorter. Kallbadhuset med sina stora simbassänger har ett präktigt läge vid västra stranden. Hafsbadets äro stärkande och uppfriskande, vattnets temperatur på högsommaren +18—+22 grader Cels. I närheten af kallbadhuset på den långgrundna stranden bruka badsällskapets smättingar få idka barfotagående.

Man kan göra många behagliga promenader i Borgholms omgivning, men badgästerna vistas företrädesvis på »Alfvaret». Där spelas lawn-tennis och krocket, där ligger man utsträckt på det mjuka gräset och solar sig, där läser man eller sysslar med handarbeten och där anordnas ibland kafferep eller dans och lekar i det gröna.

Fremst bland de enkla nöjena i Borgholm stå dock de hvarje sommar återkommande »borgfesterna». På den stora borggården i ruinen samlas man vanligen en eftermiddag i augusti till kaffedrickning, hvarefter dans, lekar, sång och musik utföras. Hela Borgholm är med, såväl bad-

gästerna som stadens invånare, och från närliggande gårdar och egendomar ha många infunnit sig. Ty vid mörkrets inbrott blir slottsruinen illuminerad och det är en syn väl värd att se. Otaliga kulörta lyktor, bengaliska eldar och tjärtunnor bruka då komma den ståtliga ruinen att framträda i nästan trolsk belysning som ett underbart sagoslott och om, såsom vid den sista borgfesten, en skara hvitklädda nunnor med vaxljus i händerna vid tonerna af »Ave Maria» tåga genom salarna till det hvalf, där det forna slottskapellet låg, tycks en fläkt af medeltid draga förbi. I sådana stämmingsfulla ögonblick där uppe i »Borgen» tänker man ovillkorligen på hvad allt de åldriga stenarna — om de hade en tunga — skulle kunna berätta om längst förflutna tider, om gångna släktens fröjd och ve.

Den gamla »Borgen» är det, som mest fångslar främlingens intresse på Öland. Också besöks ön hvarje år af en mängd svenska och utländska turister, hvilka med beundran skåda denna konungaborg, som, ehuru blott en ruin, kan göra ett så mäktigt intryck.

Den lilla staden Borgholm vid slottsbergets fot ter sig ungdomligt frisk och täck mot denna bakgrund af grå forntid och blodiga krigiska minnen, en lugn, hälsosam, idyllisk liten vrå af världen är den, där man i fulla drag kan njuta af sommarens ljuflika tid.

ETT ALLVARSORD TILL HEMMETS HÄRSKARINNA. FÖR IDUN AF MARTIN.

FORTS. OCH SLUT FRÅN FÖREG. N:R.

DÅ BLIR hennes nästa felgrepp att söka skrämja barnet till lydriad, dels med tomma hotelser om aga af henne själf, dels, och ännu oftare, med straff af barnets far. »Vänta du bara, jag skall klaga för pappa, när han kommer hem, och han skall ge dig duktigt med stryk!» Hvem har ej hört denna olycksbringande hotelse uttalas af mödrar, hvilka, antingen af apkarlek till barnet eller af andlig lättja och maklighet, bortkastat sitt naturliga herravälde öfver den späda telningen?

Familjeförsörjaren, som i vanligaste fall har sitt dagliga arbete utom hemmet, hyser en naturlig önskan, att alla hans egna måtte hälsa hans hemkomst med glädje; hans barn äro honom kära, och han emotser med fröjd de stunder han får ägna dem. Hur tror ni, mödrar, väl, att det skall kännas för honom, när han läser ångest och fruktan i sitt barns blick, ser den lilla gömma sig undan, medan modern framför sina anklagelser?

Men äfven om en hustru ej drager i betänkande att på detta sätt omintetgöra makens och faderns förhoppning om ett par

upptriskande hvilostunder bland de sina, borde hon dock, för barnens skull, betänka, att i och med detsamma som hon gör husfadern till en buse för de små, har hon be-
röfvat honom möjligheten att utöfva något djupare sedligt inflytande på dem, och hon har på samma gång själf stigit ett trappsteg längre ned från den höga ställning Skaparen anvisat hvarje moder.

Barnet, äfven i späda ålder, känner skuldmedvetande, när det har visat trots eller ilska, och inser följaktligen mycket väl orsaken till straffet, när detta följer omedelbart efter det begångna felet. Att vilja förneka detta faktum och påstå, att »ett litet barn ej kan förstå, att det felat», är detsamma som tillerkänna den lilla människoplantan en lägre grad af naturlig begåfning än, till exempel, en liten hundvalp, som så tydligt visar oss, att han förstätt orsaken till sitt erhållna straff.

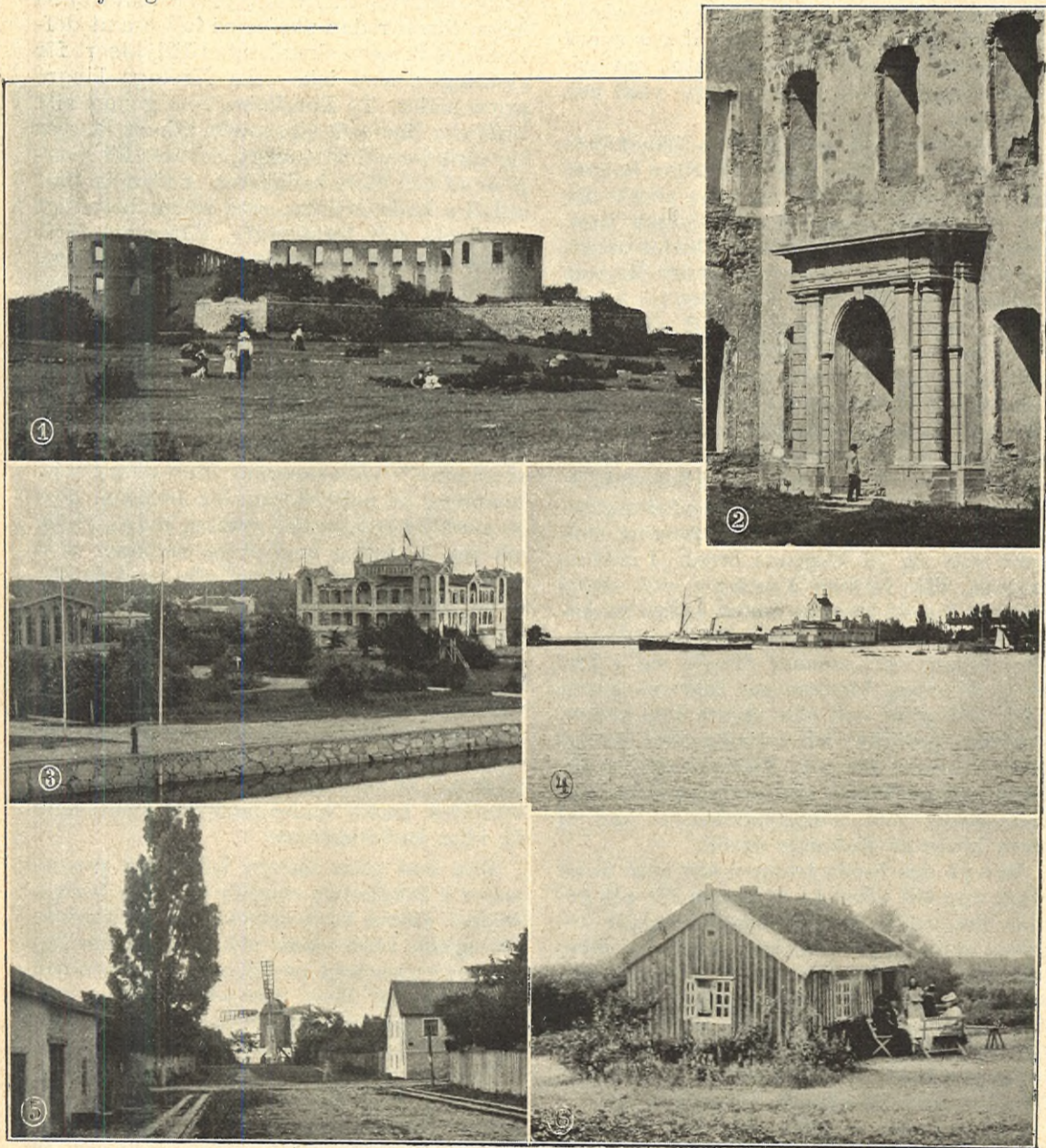
Är fadern åsyna vittne till barnets oarter, må modern då akta sig för att begå en annan ytterlighet genom att förmena honom att själf gifva den lille en förnuftig aga, ty lika litet, som husfadern skall vara en buse för barnen, skall han vara den passive åskådaren af deras görande och låtande, ty därigenom förlorar äfven han sin naturliga maktställning till dem. Men må hvarken far eller mor förbise det faktum, att barn endast erkänna rättvisan af det straff, som omedelbart utdelas af den af föräldrarna, som själf varit närvarande, då felet blef begånget!

Den dag, då ett barn i sina tankar har rätt att säga: »mor (eller far) har varit orättvis mot mig», den dag börjar barnets vilja att dragas in på farliga vägar. Och huru lätt sker ej en orättvisa, när modern anklagar och fadern, på grund där af, antingen straffar eller öfverser med det begångna felet? Äfven ett olämpligt öfverseende kan inför barnets rättsbegrepp antaga formen af orättvisa.

Det glömmas alltför ofta, att det just är i barnets späda ålder som en grundläggande uppfostran skall företagas, och att hvarje form af straff eller aga, som modern nödgas gifva för ilska och trots, ej är annat än en handräckning, gifven åt barnet, till hjälp mot gryende onda anlag, som ej förtidigt kunna kväfvast. Undandrager modern den lille denna handräckning, begär hon en synd, först och främst mot barnet, sedan mot sig själf och sin familj och vidare mot det samhälle, i hvilket människotelningen skall uppväxa för att sedermera därstädes med heder upptaga det arbetsfält, som hans begåfning anvisar honom.

Fosterlandsvännen, som arbetar för att vårt folks sedliga framsteg måtte gå jäm-
sides med de materiella, har tyvärr mycket stora skäl till sitt antagande, att det är en allmännare försummelse i fråga om barnens första uppfostran, som är den förnämsta grunden till en så stor del af det uppväxande släktets förvildning.

Lika ofta, som man får höra mödrar uttala hotelsen: »Vänta du bara, tills far kommer hem!», kan man få höra dem skrämja sina fyra å femåriga plantor med en ny buse: skolan. »Ja, vänta du bara, tills du kommer i skolan, då får du se på annat, om du ljuger eller ej håller dig i styr!», lyder den mest allmänna formeln för denna hotelse, i hvilken, sorgligt nog, alltför många fäder instämna. Härigenom ingifva de barnen, dels en falsk föreställning om undervisningsväsendet, dels inplantas därigenom ett hat till denna förmenta straff-

Th. Wallgren foto.

BORGHOLMSBILDER: 1. BORGHOLMS SLOTTSRUIN. 2. BORGPORTALEN. 3. SOCIETETSHUSET OCH RESTAURANTEN. 4. VARMBADHUSET OCH HAMNEN. 5. GATUMOTIV. 6. »KAFFETORPET».

anstalt samt väckes barnets lust och håg att antingen trotsa eller öfverlista denne nye buse, liksom det har gjort med den gamle, barnets far nämligen.

Till råga på eländet ha föräldrar i allmänhet ej någon allvarigare mening med en sådan hotelse. De veta ju allt för väl, att numera »skall där mycket till» för att effektiv skolaga verkställas. Och för öfrigt, hur många, just af de föräldrar, som flitigast ha begagnat skolans namn till skräm-buse för de små, tåla, att hon i någon mån söker gifva kraft åt deras hotelser? Hvarje lärare, som känt sig pliktig att gifva sju- eller trettonåringen den handräckningen. som modern försummat att gifva två- eller treåringen, kan ju numera frukta laga tilltal af den unge vildens föräldrar.

Men ändå kräfvess här ännu allmänt, att skolan skall alldeles ensam uppfostra barnen!

Äfven om det låter tänka sig, att det upp-växande släktets tilltagande oregerlighet skulle som en nödvändighet bjuda, att skolagan oftare, än som numera sker, söker råda bot på föräldrarnes underlåtenhetssynd mot de små, skulle skolan dock på sin höjd förmå åstadkomma ett sken af hyfsning och yttre disciplin. Viljeriktningen, hjärtegrunden skulle ej komma att beröras däraf. Tvärtom torde fruktan för straff ytterligare öka det hat till skolan, hvartill föräldrarna tanklöst lagt grunden. Och lika litet förmå vissa föreskrifna kunskapsämnen, meddelade på föreskrifvet sätt till stora barnskaror, omskapa redan missriktade barnaviljor och sinnen. Det är endast i de fall, där modern har uppfyllt sin plikt som barnets första uppfostrarinna, som undervisningen i de offentliga skolorna tillika verkar en fortgående sedlig utveckling och de inhämtade kunskaperna omsät- tas till lifsupplysning och dana sedliga människor.

Låt oss, som ett tankeexperiment, framställa möjligheten af en reform, som i ett nu betydligt inskränkte timmar och år för barnens obligatoriska skolgång samt återförvisade barnen till hemmen! Huru skulle manne det dagliga samlifvet emellan föräldrarna — särskildt modern — och de oböjda, oupptuktade unga telningarne då gestalta sig, när man redan nu i så många hem med en viss bäfvan emotser stundande skolferier och hälsar deras slut som en lättnad och befrielse från dagliga förargelser och uppträden?

Kan man väl tänka sig något mera hjärt-skärande ömkligt än en mor, som beklagar sig öfver, att hennes son nu blifvit så stor, att hon »ej rår på honom»? Är det väl möjligt, att hon är så andligt slö, att hon ej kan säga sig själf, att det är följderna af hennes egna synder mot det späda barnet, som nu vuxit både detta och henne öfver hufvudet!

Hur ofta kungör ej en sådan mor sin fullständiga andliga »fallit» genom att bedja främmande, tillfälligtvis besökande personer att i hennes ställe tillrättvisa hennes själfsväldiga barn. »Det tar bättre, när främmande säger dem emot, än när jag gör det.» förklarar en sådan hemmets ohjälpligt detroniserade härskarinna med en nai-vitet, som skulle vara komisk, om den ej vore så djupt sorglig.

Här har under senare hälften af vårt år-hundrade skrivits och talats så mycket om den brutalitet, som ligger däri, att barn få kroppslig aga, att denna blödighet blifvit ett mjukt hyende åt den andliga lättja, som af skolan, tiden och lifvet vän-

tar så utomordentliga ting till förmån för ett missriktadt barnasinne. Nästan hvarje handling kan ju blifva brutal — till och med en kärleksförklaring — men när vi här taga till ordet för mera effektiva handräckningar åt barnen, så tala vi ju till en läsekrets, i hvilken vi anse, att brutalitet ej i någon form kan förekomma, allra minst hos mödrar.

Det ligger sannerligen ej något brutalt däri, att en mor eller far gifver ett ilsket skrikande och sparkande barn ett par kännbara slag på en kroppsdel, som ej tager den minsta skada däraf; snarare är det brutalt att hota med ris och att hafva ett dyligt instrument till åskådning-material. Det skulle föga förundra den, som gjort sig förtrogen med barna-naturen, om sådana små, som aldrig fått göra ordentlig bekantskap med ifråga-varande åskådning-material, slutligen grepes af lust att finna på någon odygd, som gäfvé anledning att sätta detta mystiska redskap i verksamhet, om ej just på sig själf, så på någon af syskonen.

Vi hafva här i landet nu kommit till en punkt, då vi stå inför den sorgliga nödvändigheten att på lagstiftningens väg söka införa stränga kroppsstraff för minderåriga brottslingar, samt att i våra städer anslå medel till uppfostringsanstalter för van-artiga barn. Är kanske icke detta de starkaste bevis på, hur grymt här i hemmen blifvit syndadt mot de små barnen?

Låt vara, att de uraktlåtenhetssynder, som fört oss till nämnda punkt, i de allra flesta fall begåtts i de s. k. lägre folkklas-sernas hem, men vi få dock ingalunda för-bise, att den bittraste klagan öfver barnens och ungdomens oregerlighet och förvildning höjes ur helt andra folklager och att en sedeslöshet, som för till hvarjehanda brott, tyvärr långt ifrån är sällsynt i dessa kretsar.

Det är från de mera bildade klasserna, som en reform i vårt uppfostringssätt måste utgå, ty det är därifrån slappheten spridt sig ned till folkets djupare lager. Det vore mer än obilligt, det vore ouaturligt att hoppas en dylik reform nedifrån och uppåt.

Blott i dekanstider får man upplefva det sorgliga, att slangspråk, halfvärldsmo-der och dito sällskapston stiga ur samhällets moraliska kärr upp till de bättre lot-tades hem och där adopteras. När det är så långt kommet hos ett folk, då är det san-nerligen på allra högsta tiden att mödrarna i främsta rummet med kraftig hand fatta den spira, som de låtit falla ur alltför veka händer.

STUDIEHUFVUD. EFTER EN TAFLA AF HANS SCHRAM.

Må nu ingen fatta saken så, att vi före-skrifvit kroppsaga som ett universalmedel mot det öfverklagade eländet! Vi anse tvärtom, att en dylik aga i rätt tid, lämpligt använd, afskaffar såväl ho-telser om stryk som brutala afstraffningar, sedan barnet uppnått den ålder, att det kan påverkas genom ord och exempel af sin dagliga omgifning.

Hur viktigt valet af denna senare är för barnets andliga sundhet vet ju hvarje mor, och detta borde hindra henne från att utan trängande skäl öfverlämna de smås uppfostran åt främmande, vare sig att detta sker genom att sända dem i så kallade lek-skolor eller anförtro dem åt tjänarne, medan mamma själf ägnar sina krafter åt för-eningslif, sammankomster eller blott och bart åt ett själsdödande sällskapslif. I många, många hem skulle en mor, som själf erhållit en ordentlig skolbildning, väl kunna gifva sina små den första undervisningen, om hon bara grepe sig an därmed. Mycken nu »missbrukad kvinnokraft» skulle då komma en ny generation till godo; skolan skulle då få blifva till det, hvartill hon egentligen är ämnad att vara: hemmens medhjälparinna vid barnens fortgående undervisning och andliga utveckling.

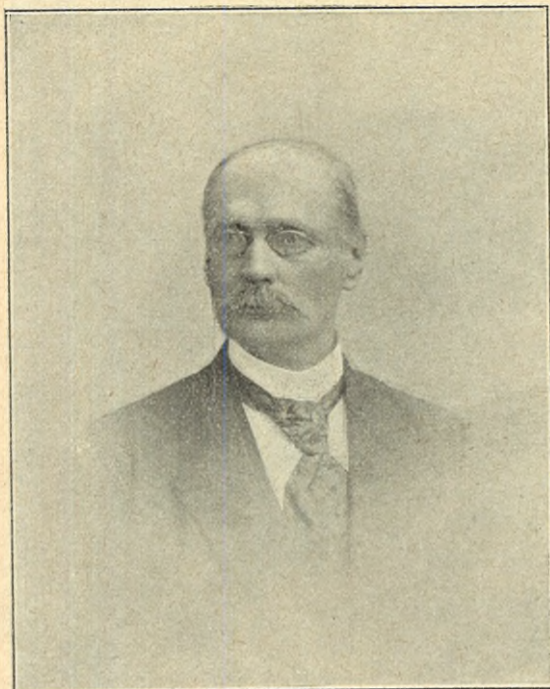
Som en sänmanfattning af hvad här of-van blifvit sagdt, upprepa vi än en gång första budet i all uppfostringslära: I för-äldrar, uppföden edra barn i tukt och Her-rans förmaning! Och vi tillägga: Behållen dem hos eder så länge som möjligt och vaken själfva öfver deras sedliga uppfostran!

Pröfva det nya seklets förnämsta munvatten

Extra koncentrerad **ASEPTOL**

å 2 kronor per flaska; verksamaste antisepticum; oskadlig-särdeles angenäm, kylande smak; drygast, i längden billigast; mång-sidigast nyttig.

S: i Eriks Tekn. Fabrik, Stockholm.

H. Hamnqvist foto.

D. G. RESTADIUS.

STATSRÅDET D. G. RESTADIUS afled härstädes under den sistförflutna veckan, efter någon tids sjukdom.

Den bortgångne var född 1843 i Tortuna församling, Västmanlands län. Student i Upsala 1863, tog han hofrättsexemen 1868 och blef v. häradschef 1871. Som sekreterare i justitieombudsmansexpeditionen tjänstgjorde han 1874—86, och förvärfvade genom några års tjänstgöring i Svea hofrätt de meriter, som ledde till hans år 1888 utfärdade utnämning till häradschef i Vätö, Ale och Kullings domsaga.

I riksdagens andra kammare invaldes R. första gången år 1892 såsom representant för Borås, Alingsås och Ulricehamn. Han hugnades för öfrigt med flere offentliga uppdrag. Den 25 oktober sistlidet år utnämndes han till konsultativt statsråd.

Som enskild person vänfast och hjärtgod, enkel och okonstlad, efterlämnar den nu så oförmodadt bortgångne en djup saknad bland den stora kretsen af vänner och bekanta.

Statsrådet Restadius var ogift och sörjes närmast af en syster, gift med f. d. kamreraren G. F. Lövenhielm.

Restadius blef år 1894 riddare af Nordstjärneorden och 1898 kommandör af Vasordens andra klass.

UR DAGSKRÖNIKAN.

WIENAREN HANS SCHRAMS nu pågående utställning af oljemålningar och akvareller i Theodor Blanchs konstsalong är väl värd ett besök. Schram hör ingalunda till de konstnärer, som äga stort känslodjup och dikterisk glöd; går man till hans utställning för att söka sådana dukar, har man gjort sitt besök i det närmaste förgäves. Men han förfogar öfver en koloristisk styrka och en till spetsen af det raffinerade drifven förmåga att liffullt återge människokroppens karnation i belysningen af olika dagrar, som erinrar om Makart, till hvilken konstnären ock i viss grad anses som efterföljare. Ett alster, typiskt just för denna sida af hans talang är den stora duken »Danaë», med dess guldregn och guldskimmer öfver den yppiga kvinnogestalten, och ej mindre den tafva, som bär titeln

»Studiehufvud» och af hvilken vi i detta nummer meddela en reproduktion.

Likasa återger hans pensel med mycken brio pärlor och smycken af dyrbara metaller, spetsar, skimrande siden och dunkelröd sammet — kort sagt: alla dessa accessoarer, som bilda den bedårande ramen kring bedårande kvinnogestalter.

Midt ibland allt detta paradmåleri upptäcker besökaren plötsligt ett par mycket små landskaps- taflor, ytterst känsligt och fint målade och för hvilka varma poesi man nästan förgäter de stora dukarnas färgexpositioner.

Skulpturerna äro af mindre intresse, hvaremot tafornas ramar ofta äro sannskyldiga små konstverk.

*

STEFANSKAPELLET är namnet på den lilla kyrka, hvilken finnes afbildad här bredvid och som af »Sällskapet för främjandet af kyrklig själavård» uppförts i hörnet af Thule- och Frejgatorna i Stockholm. Kapellet, som invigdes för några dagar sedan, är byggt af trä efter ritningar af arkitekten E. O. Ulrich.

*

VÅRT LANDS FÖRSTA kvinnliga medicine doktor. Under den sistförflutna veckan försvarade å Karolinska institutet medicine licentiaten *Anna Stecksén* för vinnande af medicine doktorsgrad, en af henne utgifven afhandling: »Studier öfver Curtis' blastomyet från svulst-etnologisk synpunkt».

Denna i vårt land hittills enastående disputationsakt blef en stor seger för den lärda unga damen, som fyndigt och sakrikt vederlade opponenternas grundliga kritik. Också hemburo de henne efter slutadt anfall sitt lifliga erkännande för hennes nitiska, skickliga och samvetsgranna arbete.

Doktor Anna Steckséns försvar för sin afhandling står som en betydelsefull märkessten på kvinnans andliga verksamhetsområde, ty en ny insats är därmed gjord och ett nytt vederhäftigt vittnesbörd om den kvinnliga intelligensens förmåga lagd till de många föregående.

Helt visst skulle det ha intresserat Iduns läsare att i sin tidnings spalter se den nyvordne medicine doktors porträtt. Det var äfven vår afstakt att meddela ett sådant, men vi ha tyvärr måst afstå därifrån, alldenstund doktor S. af blygsamhetsskäl ej velat medgifva, att hennes bild reproducera- des i tidningen.

HÄSTUTSTÄLLNINGEN I MALMÖ.

SOLEN hedrade den icke med sin närvaro. Under en mild, grå himmel, i ljun fuktig värluft, rörde sig på idrottsbanans gräsmatta det fashionabla lif, som alltid följer de adla djur, hvilka nu i skridt, traf eller galopp vid regementsmusikens toner framvisades i ringarna. Land och stad möttes här, kanske det förra relativt talrikare represente- radt än den senare, hvars invånare på sista åren börjat glömma den vackra hästen för den fula cykeln. Men Skånes adel och Skånes bönder kunna icke annat än vara hästen trogna, därtill har hästkärleken här allt för djupa rötter. Landet med de vida slätterna måste ju alltid vara ett hästarnes land. Vid sidan af dragon- och husarofficerare och damer i eleganta värtoaletter, alla med skarpa kän- narblickar mönstrande fullblodets förfinade linier och halfblodets något mer robusta former, såg man därför öfverallt de trygga välkända landtpatron- och hemmansägaretyperna. De hade ingen blick för sakens mondäna sida, de inte! Nummer efter nummer följde de från katalogens sidor de i ringen framskridande unghästarna, och genom konversationens lätta sorl steg den breda, säkra skånskan: »Nä, rätt nu kommer där en, som ja' töcker ä' bra!»

STEFANSKAPELLET.

Få tycktes de vara, som icke i främsta rummet infunnit sig för hästarnes skull. Flertalet af publiken utgjordes säkerligen af kännare, men äfven för icke-kännarens öga måste väl en vacker häst vara en nästan lika omedelbart tilltalande anblick som en vacker människa. Ej heller måste man vara ryttare för att kunna tänka sig den tjusning, som ligger i att, följande det gläfsande hundkopplet öfver den upphöjda slätten i sin gråa höstdräkt, bäras af dessa fina och kraftiga lemmar med all den eld och energi, som lyser ur dessa vackra, oroligt blickande ögon.

Dessa ögon väcka stundom äfven allvarligare tankar. De vädja till den beskyddarömhets, vi människor känna eller borde känna gentemot dem, för hvilka den värld, vi genomvandra tillsammans, är ännu dunklare, ännu mera oförstådd än för oss. Deras tillvaro tyckes nog ljus, där de vandra fram, glänsande och välskötta, kokett böjande hufvudet med den brokiga prisrossetten. Men den är, eller blir, ofta svår och full af vedermödor. Mätte åtminstone den dag vara aflägsen, då, bland rökmoln och dånande salvor, lifvet leker med dem sin hårdaste lek!

ANNIE QUIDING.

ÖFVERVUNNEN. SKISS FÖR IDUN AF LILLY.

»O och ack, om det väl vore öfver!» sukade Elise Falkenheim, där hon med oroliga steg gick fram och åter på den lilla gångstigen utmed sjön, tänkte och funderade.

»I eftermiddag väntar jag ditt svar, sade han i middags, och det visste jag förut, jag förstod det och ändå — jag vill och jag vill inte. Skall jag rådfråga oraket, prästkragen, som står där? Nej, bäst att besluta själf, bäst att låta allt fortfara att vara som det är!»

När hon med en hastig och beslutsam rörelse upplyfte sitt lilla hufvud med det mörka kortklippta håret, som smög sig tätt efter nac-

FRÅN HÄSTUTSTÄLLNINGEN I MALMÖ. 1. UNDER VÄNTAN PÅ PRISHOPPINGEN. 2. DET MINSTA EKIPAGET. EFTER FÖR IDUN TAGNA AMATÖRFOTOGRAFIER AF G. AF PETERSENS.

VESUVIUS' SENASTE UTBROTT SEDT FRÅN TORRE DEL GRECO.

kens fina kontur, såg hon en ung man, som hon väl kände, med raska steg närma sig henne. Hunnen på ett par stegs afstånd från den unga damen, sträckte han med en ifrig och frågande blick emot henne bägge sina händer, som om han väntade, att hon skulle lägga sina i hans. Men hans långtansfulla förväntan var tydligen förgäfvad. I stället förde Elise på skolflicksmanér sina händer bakom ryggen, men slog därefter ned sin blick, som om hon ej längre kunde möta hans.

Det var ej utan, att den unge mannens läppar skälfdes, då han sakta sade: »Elise, jag får då nej? Är det möjligt! Älskar du mig icke alls?»

Den annars så frimodiga unga flickan kunde nu ej svara, hon blott skakade sakta på hufvudet. — Han tog då hennes ena, halft motsträfviga hand och förde henne fram till en enkel spjalsoffa, som stod i närheten af bryggan och där de suttit många gånger förr, då med gladt skämt på sina läppar.

Han sökte behärska sin stämma och sade, så fast han det kunde:

»Älskade Elise, säg då något! Du är nästan skyldig mig en förklaring, ty du har verkligen i sommar flere gånger låtit mig förstå, att jag icke är dig likgiltig. Då jag i midsomras bad dig blifva min kära, älskade lilla hustru, svarade du, att du då ej var säker på dig själf, om du älskade mig. För den skull bad jag dig då, att du en tid skulle pröfva dig och gifva mig ditt svar, innan du reste härifrån. Har jag nu,» fortfor han med sorgset tonfall, »lämnat dig för lång betänketid, visat mig för lugn? Jag ville ej truga eller skrämma dig, därför har jag tåligt väntat, ehuru det visst inte varit lätt för mig.»

Elise kände liksom frosskakningar, under det hennes beundrare talade. Hon höll ögonen oafbrutet fästa på marken och svarade icke. Han fortfor då: »Har nu min långa väntan gifvit någon annan tillfälle att för sig vinna hvad jag så varmt eftersträfvade? Säg mig blott, käraste Elise, är det någon i vägen för mig?»

Vid dessa ord tycktes Elise återvinna åtminstone en del af sitt mod, ty med en halft skälmaktig glans i ögonen såg hon hastigt upp mot den talande.

»Icke någon, men kanske något,» blef dock hela hennes svar.

»Hur så, hvad menar du?» frågade han med någon förvåning.

»Jo, ser du, jag har under betänketiden kommit under fund med, att jag ej passar för

äktenskapet — och har nu bestämt mig för att aldrig gifva mig,» tillade hon hastigt.

Friaren, Ruben Rodell, syntes känna sig betydligt lättad vid att höra denna förklaring, som ju dock ej tycktes vara vidare tröstande. Kanske föreställde han sig, att »något» var en mindre farlig motståndare än »någon».

Med en öm och godlynt blick såg han litet forskande på »föremålet» vid sin sida, som om han velat leta ut, hvad hon egentligen tänkte.

»Det kunde vara mycket intressant för

mig att få veta, hvarför inte du skulle passa för äktenskapet; jag tror för min del, tvärtom, att du lilla veka, känsliga kvinna ej alls passar för att gå ensam genom lifvet; men innan vi tala därom, ty du måste lofva att sedan ge mig skäl för det du nu sagt, så vill jag endast ha bekräftadt hvad jag hoppas, att jag icke är dig motbjudande, utan att du hyser idel vänskapliga och varma känslor för mig. Säg!»

»Snälle Ruben, du vet nog, att jag tycker så vädligt bra om dig, att jag alltid hållit af dig, men . . . men —»

»Bara som en bror!» inföll Ruben, smått gäckande. Elise kunde icke tillbakahålla ett litet skratt, som dock tycktes blandadt med en snyftning. Halft förvirrad, men ej utan en smula trots, sade hon:

»Åh, jag vet inte, jag har ingen bror, så att jag kan inte ha reda på, hur mycken kärlek man består dem; det är väl olika för resten, allt efter som de äro!»

»Då vill jag för en stund antaga, att du håller af mig som en högt älskad bror och ber dig nu vara så innerligt snäll och rar och tala om för mig, hvarför du inte passar att bli en liten älsklig och älskad hustru.»

Ännu en liten smula beklämd, sökte Elise efter ord.

»Jo, ser du, det är det, att jag inte är en sådan där idealkvinna, som männen alltid vilja att vi skola vara . . .»

Ruben gjorde en hastig handrörelse, som kunde tydas så, att han fann Elise fullt idealisk, men han afbröt henne ej.

»Jo. Först och främst är jag inte så där uppoffrande och själföföglömmande, som en »sann» kvinna bör vara, utan jag sätter lika stort värde på min trefnad och bekvämlighet som männen på sin. Liksom de tycker jag om att utan vidare besvär ha min säng bäddad, brasan tänd om vintermorgnarna, mina kläder borstade, rummen städade, min frukost i ordning och allting så där tillreds för mig

FRÅN SVENSKA KENNELKLUBBENS HUNDUTSTÄLLNING.

1. STOR DANSK DOGG, TILLHÖR FRU MADSEN.
2. NORRLANDSHUND, TILLHÖR HR C. BRODIN, GEFLE.
3. BELLA, POINTERTIK, TILLHÖR HOFJÄGMÄSTAR G. VON ECKERMANN.
4. LÅNGHÅRIGA VINDHUNDAR, TILLHÖRA FRU MADSEN.
5. STOR DANSK DOGG, TILLHÖR FRU MADSEN. SAMTLIGA DESSA BELÖNADE MED HEDERSPRIS. EFTER FÖR IDUN TAGNA FOTOGRAFIER AF A. BLOMBERG.

hela dagen. Så tycker jag också om att ha mitt bestämda arbete, som jag får hålla på med, och på hvilotiden älskar jag studera en hel hop arbeten. Det kan ingen tro, hur mycket som fattas, innan jag fått lära allt hvad jag mest ästundar,» tillade hon.

Ruben antog en begrundande min.

»Är det detta, som gör, att du ej vill gifta dig?»

»Ja. Du tycker väl, att det är förskräckligt futtigt och småaktigt?»

Hon såg själfurskuldande upp mot sin moitié. »Helt annat är det med en man,» fortfor hon lifligare, »han ändrar ingenting väsentligt i sitt lif, då han ingår giftermål; jag föreställer mig, att lifvet blir för honom endast mer utveckladt och rikt. Han behöver ej slå in på en helt ny bana, inte behöver han uppoffra sina studier eller favoritsysselsättningar, behöver ej, med ett ord, göra våld på sig och bli en helt ny person. Om jag finge gifta mig på samma villkor som en man, så skulle jag gärna göra det.»

»Med mig?»

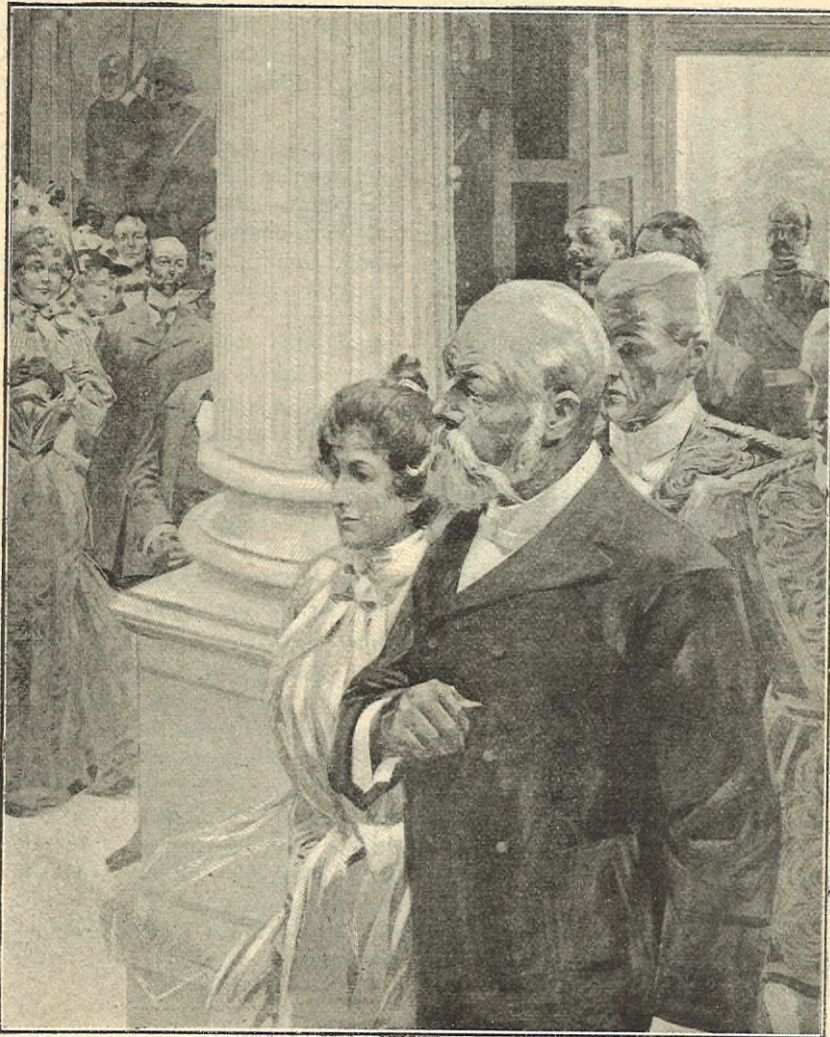
Elise nickade.

»Ack, du kära!»

Ruben sprang upp, lätt och vig. Ställande sig framför den unga flickan, sträckte han ånyo mot henne sina händer och utropade jublande: »Elise! Min Elise! Du älskar mig alltså!»

Nu lade sig hennes ena hand i hans och blef till tack därför ifrigt kysst. Den unge mannen satte sig hastigt igen vid Elises sida och tryckte henne med högt klappande hjärta intill sig.

»Nu är du min! Jag släpper dig ej mer ifrån mig! Min är du!»

KONUNG OSKAR MED LORDMAYORNS FRU PÅ FESTEN I MANSION HOUSE.

Men Elise vred sig ur hans famn.

»Ruben, snälle Ruben, släpp mig! Jag har ju ej sagt, att jag vill gifta mig, jag har bara sagt, att jag under andra omständigheter kunde vilja gifta mig.»

»Åh, så du talar! Under andra omständigheter! Hvilka? Jag förstår ej... Du får

inte taga ditt ord tillbaka! Omständigheterna skola vi nog komma till rätta med. För resten tycker jag, att det inte är äktenskapet du har talat om, utan snarare om hushållet eller hvad det är. Är det inte så?»

»Jo, kanske. Men jag har i sommar sett, att hushållet är det viktigaste i kvinnans lefnad efter hennes giftermål.»

»Hm... hm... tror du?»

»Ja, efter mannen, förstås,» tillade Elise eftersinnande.

»Så, ändå det!»

Hvad Ruben såg strålade och segerviss ut! Det var verkligen hårdt att nödgas ge honom afslag.

»Jo, ser du, alltsedan du bad mig bli din hustru, har jag försökt sätta mig in i en landtfrus skyldigheter och plikter...»

»Alltsedan! Säger du det? Och här har jag gått och varit så förtvifladt ängslig ibland. Älskling!»

»Tyst, kalla mig inte så, snälle Ruben, det får du verkligen inte!»

Den snälle Ruben såg fortfarande lika glad ut. »Jaså, fortsätt då bara!»

»Jag låtsades, i all tysthet för mig själf förstås, att kusin Annas hem och man och hela hushåll var mitt, och att det sålunda vore jag, som skulle ordna om och styra med allt. Ty jag antog, att ditt hushåll skulle vara ungefär lika med Antons, eftersom ni ju båda

äro landtbrukare såväl som bröder. Det var också en utmärkt metod, det tror jag, ty därigenom kom jag så att säga midt in i hushållet, då det eljes nog ej blifvit annat än ett ytligt betraktande däraf, om ens det. Hvad tror du då att jag fick se? Jo, Anna här, Anna där, i rörelse från tidiga morgonen, dag ut

FRÅN VÅRFESTEN Å SKANSEN.

1. MAJBRUDEN.
 2. FOLKLIF FRAMFÖR BLEKINGSSTUGAN.
 3. FOLKDANSENS VÄNNER Å OKTORPSGÅRDEN.
 4. ROCOCOPELLETS MEDLEMMAR.
 5. THALIAS TJÄNARE Å THESPISKÄRRAN.
- EFTER FÖR IDUN TAGNA FOTOGRAFIER AF A. BLOMBERG.

och dag in. Själ är hon med om allt möjligt: städning, matlagning, sömnad, strykning, bak, slakt, inläggningar, trädgårdsarbeten, för att inte tala om barnen, deras skötsel och sysselsättande. Och det hon inte själf hinner lägga hand vid, skall hon i alla fall ombestyra, råda, rätta; allt, allt skall hon kunna och förstå.»

Ruben lutade sig tillbaka mot soffans ryggstöd och vred sin ena mustasch med en något förströdd min. »Ja, Anna är verkligen ovanligt präktig,» sade han.

Elise nickade, instämmande, men fortfor:

»Som sagdt, intet göromål får vara för simpelt eller tröttsamt för denna lilla fina och spensliga varelse. Aldrig har hon en stund för sig själf, till studier eller rekreation, utan hvarje dag är upptagen med arbete och omtanke för andra, det vill säga, af hennes hushåll. Jag vet, hur hon hoppats att få följa barnen i deras läxor och deras utveckling, men — hushållet hindrar som alltid, och nu har hon med stor saknad måst lämna från sig de äldste. Anton, däremot, mår väl, där han på sin fritid, väl omhulad, vid sin cigarr fördjupar sig i sina tidningar och böcker. Han tycker om, att allt är som det skall vara.»

Den ifriga unga flickan höll upp ett ögonblick. Hon hade till sist mera uttalat sina tankar högt än egentligen talat till Ruben. Nu såg hon upp på honom. Hvad tänkte han? Han tog väl inte hennes tal för ett slags sparkansläxa heller! Stackare, det hade då inte han förtjänat åtminstone! Men han såg då lika lugn och trygg ut som eljes. Det var väl. Därpå fick hon mod att fortsätta, ehuru i lägre ton:

»Men jag ser, att Annas gamla glädtighet och friskhet är försvunnen, jag vet, hur trött och förbi hon ofta är. Jag misstänker, nej, jag tror säkert, att detta evinnerliga hushåll öfverstiger hennes krafter. Och kan någon tro, att hon tycker om dessa tusen och en småsysslor, hvaraf hennes lif består? Har äktenskapet verkligen skänkt henne lycka? — Jag vet, hvad du ämnar säga: att hon gjort de sina lyckliga och belåtna, och att det är den skönaste lott en kvinna kan eftersträffa. Men hvarför kan hon inte själf få vara lycklig på samma lugna sätt som de?»

Ruben iakttog med särdeles nöje hennes liffulla minspel. Hvad hon var näpen och rolig med sin lilla oppositionslusta! Den hade förut brutit lös några gånger och klädde henne alltid så bra. Hon var så sällsam och så uppfriskande med sina små försök att tänka på egen hand och gå sin egen väg... Var hon väl ett ämne till en kvinnoosakskvinna? Om så vore — ja bevars, det hade han ingenting emot. Nog har väl en karl ändå något mer att säga än ett litet fruntimmer.

Då Ruben ingenting svarade, tog Elise ånyo till ordet.

»Det är detta, som är skälet, ser du. Först och främst kan jag aldrig lära mig allt som Anna kan, nej, inte på tio år, och jag vill inte åtaga mig något, som jag ej kan gå i land med. Och för det andra ligga mina böjelser inte åt det hållet, det är jag säker på.»

Ruben kastade det ena benet öfver det andra.

»Förfira dig inte, lilla Elise! Rom byggdes ju inte på en dag, och jag ber dig taga i betraktande, att min bror och svägerska i höst varit gifta i fjorton år. Det var säkerligen inte den nuvarande Anna, som för fjorton år sedan steg till sina husmoderliga plikter.»

»Nej, det har du då så rätt i,» inföll Elise bittert. »Hur väl jag minns den vackra bruden, fast jag då blott var nio år gammal!

Farbrors ögonsten, hans äldsta dotter, Anna med de bruna milda ögonen och den ljufva rösten. Hon var dessutom hela familjens stolthet för sina talanger.»

Ruben ryckte på axlarna.

»Ja, det är nu världens gång. Men jag tror bestämdt, att Anna, trots allt hvad du sagt, är lycklig. Men hennes olycka, om man så får kalla det, är då, att hon icke begagnar sin husmoderliga myndighet så, som hon har befogenhet att göra. Hvarför deltar hon jämt själf i arbetet? Jag anser, att en husmoder blott har att ordna arbetet och befalla om dess utförande. Så göra vi landtbrukare, och jag förstår ej, hvarför en husfru ej kan göra detsamma. Nog gjorde vår mor det, och hon hade ju tillfälle att öfva sina talanger och förde ändå ett ganska gästfritt hus.»

»Ja, jag kan inte förstå det, om det ej är så, att tiderna förändrats. Husfru — hvilket stolt och vackert ord! Det leder tanken till gångna tider... en ärevärdig dam, omgifver af många tjänare, som, värnadsfulla och lydiga, endast lefde för att utföra hennes befallningar. Men jag misstänker, att husfrorna i våra dagar bli allt färre. De försvinna visst allt mer ur medelklassen, för att återfinnas endast bland de verkligt rika och adeln. Dels är det nu dyrt att ha många tjänare, dels ha de efter hand förlorat de egenskaper, som fordom värderats och ännu skulle värderas, om de funnes. Nej, de dagar äro förbi, då stora hushåll kunde synas eftersträfvansvärda; jag tror, att en nutida husmor är lyckligare, ju mindre hon behöfver anlita och lita på främmandes hjälp.»

»Du har tänkt mycket på detta, min lilla Elise. Säg mig då, hur en ung flicka egentligen tänker sig sitt eget hem? Vill du det?»

»Ja, men vet du, om jag skulle tala om, hur jag tänkte mig mitt blifvande hem, det vill säga förr, innan jag lärde känna dig och landthushåll, — här fick Ruben en skälmaktig blick, »då skulle du storigen skratta, ty det saknade allt fäste. Jag tror knappt, att jag ens kan återkalla dessa bilder i mitt minne nu mera.»

Elise slöt ögonen ett par sekunder och sökte antaga en eftersinnande min.

»Nej, det går inte alls, då du ser på mig så där! Men jag minns ändå ett par dimbilder. Jag ser mig gå omkring i en alltid fin och städad våning, — jag står framför ett vackert linneskåp med väl ordnad innehåll, kastar en blick i mitt skafferi, på vackra rader af syltburkar och saftbuteljer — men i synnerhet promenerar jag med min man, en ståtlig, elegant herre. Därtill inskränker sig, tror jag, allt det 'husliga' i min ungdomsfantasi,» skrattade Elise.

»Ja, det är ju inte mycket, men alltid något,» svarade Ruben, i det han lutade sig fram och såg med en öm blick Elise in i ögonen. »Vet du, jag tror, att du i själfva verket är praktisk, om än för dig själf omedvetet. Det säger mig den blick, hvarmed du på så kort tid kunnat uppfatta alla detaljer i Annas hushåll; den lofvar godt för ditt blifvande husmoderskap.»

»Mitt blifvande...»

Elise skakade på hufvudet.

»Nå, men om du nu fasthåller vid att lefva ensam, hvarmed skall du då sysselsätta dig hela ditt lif?»

»Hvarmed jag skall sysselsätta mig,» upprepade hon igen. »Jo, du vet ju, att jag har min ritning. Min arkitekt och hans fru äro ju sådana rara människor och jag har dessutom alldeles som ett hem hos dem. Och jag ritar äfven annat och målar också så där tämligen, så nog har jag väl sysselsättning.»

»Men när du nu har hållit på med det där, låt oss säga, en tio år, blir det inte en smula enformigt? Och så — tänker du alltid bo hos professorerna?»

»Det är svårt att veta, men när jag blir äldre, får jag väl slå mig ihop med en väninna eller taga mig ett fosterbarn,» sade hon med halft allvar. »Det blir alltid mera ett hem då.»

Ruben såg på henne med spelande ögon.

»Du tror väl då också, att Anna skulle vara lyckligare, om hon nu i stället hade det så, som du föreställer dig din framtid, om hon utöfvade sina talanger och lefde hemlif med ett fosterbarn?»

»Fy-y, hvad du är stygg! Nej, det tror jag visst inte. Men hvad skall då en stackars kvinna taga sig till? Måste hon alltid uppoffra sig? — Gifter hon sig, så måste hon uppoffra sin personlighet under hushållsoket och gifter hon sig inte, så uppoffrar hon lifvets största dyrbarhet, kärleken!

»Men inte sig själf...»

Hans inkast brände henne, men ännu ville hon inte ge sig.

Hvarför kunna inte ett par makar lefva tillsammans som goda kamrater och trofasta vänner och vara lyckliga? Min tro är, att kvinnan mycket väl kan vara en god maka och mor, äfven om inte detta slags säregna kvinnlighet blifvit henne medfödd. Ingen vill väl förneka, att en man kan vara en mönstergill make och far, fast han af det husliga knappt uträttar så mycket som att lägga ihop sin servet en gång.»

»Du lilla rabulist! I min tanke är det emellertid naturen själf, som ställt kvinnan på hennes plats i hemmet.»

»Åhnej! Naturen gör ej afseende på kön, då den hos människan nedlägger drifter, anlag och begåfning, det ser man alla dagar. Det finnes svaga män och starka kvinnor, både fysiskt och andligt taget. Kvinnor, som äro arkitekter och advokater, män, som laga mat och undervisa i handarbete. Vi ha kvinnliga snickare, målare och bokbindare och till motsats kunna vi sätta manliga modister. Kvinnor äro björnjägare och amazoner, män hugga af sig fingrar och tår, hellre än att utöfva några veckors värnplikt. Det gifves kvinnor, som äro grymma och kärlekslösa mot sina egna värnlösa barn och däremot män, som uppsöka och samla omkring sig andras, föda och uppfostra dem. Hvar finns där den af naturen nedlagda kvinnligheten? — Det är endast uppfostran, mäns och kvinnors olika uppfostran, som kväfver eller tillvaratager och utbildar de anlag, naturen gifvit dem.»

»Du har mycket rätt i hvad du säger,» yttrade Ruben, som med intresse hört på, »och jag tror till och med att, genom en friare och mera likartad uppfostran, de exempel du nämnt komma att, från att vara undantag, blifva allt vanligare, utom de grymma kvinnorna, du nämnde, förstås. Men för att nu tala om vårt speciella fall, så håller jag »styft» på, att ett hem ovillkorligen behöfver skötas och just af en kvinna, men icke af en främmande, utan af den hemmet tillhör. Endast därigenom kunna makarne känna sig hemmastadda och lyckliga därstädes. Dessutom är det, som du nyss sade, dyrt nu för tiden att ha många tjänare och — hur var det? — en husmor bör ju känna sig lyckligare, ju färre tjänare hon behöfver?» frågade Ruben leende.

Elise log ej, hon kände sig redan trött och modlös.

»Det tjänar ingenting till att tala mer om det här,» sade hon. »Jag måste resignera.»

Det blixtrade till i Rubens ögon. Skulle han gifva vika för ett sådant hinder? Ett så

obetydligt som ett hushåll! Ett sådant skäl till afslag på ett frieri hade man väl aldrig hört talas om.

Så blef han plötsligt vekare.

Hon var allt bra rar ändå. Så sanningskär och så plikttrogen, att hon hellre uppoffrade sin kärlek, än att hon påtog sig plikter, dem hon ej trodde sig om att kunna fylla. Hur många gjorde väl så? Henne kunde han ej försaka, han måste segra, men hur? Ah, en kompromiss!

»Vi skola ej mer tala om det ledsamma landthushållet,» sade han. »Hvad säger du om ett litet, litet hushåll i staden?»

Hon såg på honom med stora ögon.

»Ett litet stadshushåll kunde jag möjligen taga om händer och kanske sköta nöjaktigt, men ett sådant är det icke fråga om.»

»Min lilla Elise, min allra käraste blomma, var nu duktig och modig! Vill du bara taga dig an ett stadshushåll, så skola vi arrangera ett.»

»Du skämtar!»

»Det kan se så ut, men jag talar allvarligt. För kärleken finns inga omöjligheter. Jag kan arrendera bort Rynäs och vi bosätta oss i Stockholm. Som du kanske vet, är jag ingen oäfvnen ingenjör, ty jag hade gått ett bra stycke på den banan, när min far blef sjuklig och jag måste hem och öfvertaga gården. Efter hans död har jag behållit den, emedan jag trufdes bra i det gamla hemmet. Men nog får jag min bärgning i Stockholm också, om du då vill blifva min. Säg nu bara ja!»

»Käre, älskade Ruben, skulle du... skulle du verkligen vilja offra så mycket för min skull? Dina vanor och sysselsättningar, din lugna utkomst och ditt barndoms hem?»

Ruben slöt henne ömt intill sig.

»Hvarför skulle jag inte vilja uppoffra det, om jag därmed kan vinna dig?»

Elise såg med strålande blick upp mot honom. »Du är bättre än jag,» sade hon sedan. »Men så mycket kan jag ej mottaga af dig, då offrar jag hellre mig själf!»

»Älskade, vill du verkligen? Än om ditt öde blir likt Annas?»

Elise stödde sitt hufvud mot hans axel och smålog. »Då underkastar jag mig ditt öde och blir lycklig, ty du har lärt mig kärlekens innebörd!»

CLARA SEBELL, FÖDD LEFFLER. EN BILD FRÅN DET GAMLA UPSALA.

LEFFLERSKA SLÄKTENS äldste kände stamfader, Georg Leffler, lefde vid början af 1600-talet i Breslau i Schlesien. Hans son, Tobias, inflyttade till Sverige omkring 1655 och bosatte sig i Västerås. Hans sonsoner grundade hvar sin gren af familjen, men blott Anders, den s. k. Göteborgsgrenen, blef vid lif. Den fortplantades genom ett af hans 18 barn, Johan Håkan, hvilken i sin ordning hade 7 söner.

En af desse, Sven Petter, född 1776, uppfostrades liksom flere af de öfriga bröderna i Christiansfeld, därifrån han reste till Upsala, tog studentexamen och promoverades 1797 till medicine doktor. Som läkare praktiserade han först i Göteborg, men återvände sedan till Upsala. Genom eldsvådan 1809 förlorade han sina dyrbara instrument, hvarefter han öfvergaf praktiken och i stället blef akademisk boktryckare, måhända den lärdeste man, som i Sverige ägnat sig åt det yrket. Utom detta

CLARA SEBELL.

redigerade han ett par tidningar, sist *Correspondenten*.

Doktor Leffler tillhörde den inom litteraturen s. k. Nya skolan och arbetade ifrigt för, att Tysklands litteratur skulle blifva känd och läst i vårt land. För den skull redigerade och korrigerade han *Bibliothek der Deutschen Classiker*, 76 band, hvilka han utgaf åren 1811—21. Dessutom gjorde han flere öfversättningar från svenska till tyska, samt tvärtom. I en hel del frågor skref han kortare och längre afhandlingar, men dessa mest anonymt.

Hans gård låg ganska ensligt på Sysslomangatan. Huset, enligt tidens Upsalased, var bestrukt med gul färg och omgafs af en särdeles lummig och vacker trädgård. Doktorn tyckte om blommor och var en stor fruktodlare, isynnerhet voro hans krusbär berömda.

Doktor Leffler deltog aldrig i sällskapslivet, och man såg honom ytterst sällan ute vid dagsljus. Han ansågs ha så mycket att sköta med korrekturläsning, att han först efter mörkrets inbrott kunde unna sig tid till en promenad, och då alltid på någon bakgata. Det påstods, att han aldrig såg någon i ansiktet, åtminstone icke någon kvinna, och att orsaken till detta låg i ett hjärtasår, och dock torde få ägt en så i detalj gående uppfattning af sina medmänniskors utseende, sätt att kläda sig, ja, om hela deras uppträdande som han.

I sällskapslivet visade han sig, som sagdt är, icke, men detta hindrade honom ej att på sin studerkammare taga emot prof. Samuel Grubbe, domprosten prof. Thorsander m. fl. stormän, hvilkas namn historien gömmer, men desse herrar, äfven om de stannade aldrig så länge, kommo icke längre än om vintern på doktors rum eller om sommaren i trädgården, i familjen infördes de ej.

En af dem, hvilka doktor Leffler mot sitt lifs afton mest sällskapade med, var professor Bernhard Elis Malmström, som i 12 år var hans hyresgäst och som sådan äfven deltog i hans familjelif. Såväl denne skald som Böttiger besjöngo vid hans död den gamle doktorn, och detta icke utan skäl. Leffler följde med lifligt intresse sin samtids utveckling, och då han länge varit med, hade han samlat rik lifserfarenhet och stor personkänedom, icke minst inom Sveriges och Tysklands litterära värld. Den för det offentliga lifvet så skygge mannen var på nära håll vänlig och behaglig och med-

delade gärna åt de yngre vetenskapsidkarne af sin kunskaps rika skatter. Dessa skildringar ur tidens ännu otryckta historia voro tillika så tillförlitliga, att prof. Malmström i sina offentliga föreläsningar ofta uppgaf dr Leffler som sin källa.

När dr Leffler vid middagsbordet satt bland sin familj, till hvilken ock hörde barnens förtrognaste vänner och en ung släkting, vände han sig vanligen till sin fru och sporde: »Hvad nytt?» Nu kom det hennes tur att förtälja, och med kännarens intresse för allt mänskligt var doktorn intresserad af allt, hvad hon hört och sett på torget såväl som i domkyrkan. Smådragen voro för honom vattendroppar, i hvilka sorg och glädje afspeglades.

Kanske har jag alltför länge uppehållit mig vid den gamle doktorn, men det ser ut, som om en begåfvad dotter oftare bräddes på fadern än modern, och mycket vanligt är, att han vid hennes uppfostran haft större inflytande än modern, hvilket kanske beror på de olika könen behof af att äfven i andligt hänseende komplettera hvarandra.

Doktorinnan Lefflers flicknamn var Karin Lindberg, född 1787. Den 1 juni 1815 föddes hennes andra dotter, hvilken i dopet erhöi namnen Clara Wilhelmina; äldsta dottern hette Maria. Syskonkretsen ökades flere år därefter med två bröder.

Hemmet, i hvilket dessa barn växte upp, var arbetsamt och enkelt. Klockan 3 à 4 på morgonen satt doktorn vid sitt skrifbord, och icke långt efteråt surrade doktorinnans spinnrock eller dunkades det i hennes väf; men icke alltid var man fitig, man roade sig också, ty fastän ej doktorn själf deltog i sällskapslivet, var han dock mån om, att barnen skulle ha trefligt och passande umgänge. Så sammanfördes lilla Clara vid sex års ålder med en liten fyraårig flicka, dotter till en af hennes fars vänner, och emellan dessa båda små flickor, Clara och Gustava, uppstod en vänskap, som under lifvets alla skiftningar i 77 år lika trofast hållit ut. Sedan knöto i skolan de små flickorna vänskapsband, af hvilka ett ej upplöstes förr än af döden.

Dessa, deras bröder, en ung släkting, som studerade i Upsala, och hans kamrater utgjorde den glada umgängeskrets, hvilken gärna samlades i det gästfria hemmet, där de om jularna dansade till fram på morgonen och om sommarkvällarna svärmade i den vackra, lummiga trädgården.

Clara hade ärf sin fars kärlek till naturen. Blommor isynnerhet voro ända in i ålderdomen hennes älsklingar. Hon och de hade så många gemensamma hägkomster, och medan hon ansade om dem, utbytte de sina tankar. Blommornas doft och fägring framkallade än ett, än ett annat minne, som hon tyst reflekterade öfver.

Våren är för hvarje rikt och känsligt sinne en uppståndelsetid. Lika mycket som utom oss är det ock i hjärtats värld en knoppningstid och ett arbete, innan dessa knoppar spricka ut, — men i Upsala är det vår på ett alldeles särskildt sätt.

Visserligen låg icke i Clara Lefflers ungdom öfver studentlifvet den finhet och elegans, som nu, åtminstone i det yttre, breder sig öfver det. Nationsfanorna och de hvita mössorna blefvo ej vanliga förr än vid midten af detta århundrade, och den studentsång, hvilken vid världsexpositionen i Paris hänförde världen, fick hon först i sin medelålder lyssna till; men var körsången icke så utvecklad, i denna tid sjöngo dock Tegnér, Geijer och Atterbom. Afzelius hade diktat sin Näckens polska, och »Vikingasäten, åldriga lunder,» ekade underbart som alltid i Carolinatrapporna.

Sista april, Valborgsmässoafton, firades också, och från hvarje nationssal tågade landsmännen under sin egen sång fram till Stora torget. På sina toner kändes de redan i fjärran liksom regementena på sina uniformer, men när alla samlats, enades de i en gemensam sång. Den stora skaran slingrade sig upp öfver bakarna till slottet, utanför hvilket de uppställde sig så, att de hade slätten med sina hundratal Valborgseldar framför sig. Tysta och fulla af andakt lyssnade massorna till de vårsånger, hvilka från den gamla Vasaborgen klungo ut öfver slätten, väckande lif och vär i människosinnen, och så mäktig var denna vårstämning, att man kände våren komma äfven då, när snöflingor kylde kinden.

När tonerna förklungit, tågade studenterna ner i staden för att efter olika smak fortsätta festen. De mest burleska togo på torget i ringdans och dansade så, som om de firat St. Veitsdagen och ej Valborgsmässan.

Från denna tid och sedan i de ljusa sommarnätterna ljud studentsången i lärdomsstaden. Det låg sång i luften, och inne i hemmen utfördes hushållsbestyr och handarbete under samma toner, som klingade i Odinslund och vid Eklundshof, ty den tidens unga flickor utbildades af sina mödrar i allt, som hörde till hemmets värld. De lärde sig af dem både väfnad och söm, och hvad matlagningen vidkom behöfde professors- och doktorsdöttrar icke skickas till någon hushållsskola för att invigas i kökets hemligheter. För de flesta voro nog dessa grundliga insikter, litet musik och de knappa kunskaper, de inhämtade i skolan, all den undervisning de fingo, och med den redde de sig godt och blefvo i sin tur förträffliga fruor och husmödrar, men undantag funnos dock, och bland dessa räknades flickorna Leffler.

Deras far hade den åsikten, att för mycket vett får ingen, och därför sökte han genom samtal med sina döttrar och deras vän Gustava väcka och utbilda deras tankar. Han öppnade deras sinnen för lifvet omkring dem, gjorde dem med ett ord till tänkande människor och gaf dem på detta sätt en bildning, långt öfver den tidens och kanske äfven senare tiders fordringar. Han fruktade alldeles icke för att låta dem se in i världar, som för deras öfriga kamrater voro förborgade, och någon gång kunde det hända, att Clara förrådde detta sitt djupare vetande. Om då en student sporde henne, hvarifrån hon fått denna kunskap, svarade hon hastigt: »Det har jag läst i en bok, som pappa har.»

Innan de tre vännerna lämnat barndomen bakom sig, flyttade Gustava med sina föräldrar till Häggby pastorat, där hennes far blifvit kyrkoherde. Denna händelse snarare sammanförde än fjärmade från hvarandra de tre flickorna, ty om vintrarna var Gustava alltid någon tid hos dem i Upsala, och somrarna tillbragte de i den glada prästgården vid Mälaren.

Hit kom en dag på besök en ung student vid namn Frans Viktor Sebell, som genast förälskade sig i den sextonåriga, glada och intelligent Clara Leffler. Hon var egentligen icke vacker, men hennes färg var så frisk, och det rika håret hade en guldglans, som kom de unga poeterna att stränga sina lyror.

År 1836 öfvertog doktor Leffler tillsammans med sin måg, J. V. Sebell, Akademiska boktryckeriet — doktor hade förut haft andra kompanjoner — och samma år den 6 november stod de ungas bröllop.

Den krets af unga begåfvade män, som vuxit upp med den 21-åriga frun eller tillhört hennes ungdomsvänner, uppsökte med andra liktänkande gärna de nygifta, och de

kommo icke endast de första åren, de fortsatte alltjämt, och som förr i sin fars hemlyssnade hon till och deltog i dryftandet af tidens frågor: Geijers »affall», personlighetsprincipen och allt detta, som gaf det vakna sinnet så mycket att sysselsätta sig med.

Hon lefde i en brytningstid, och ju längre man kom in på 40-talet tillägnade man sig de frihetsidéer, hvilka så att säga lågo i luften. En kvinna sådan som fru Sebell kunde då icke undgå att med intresse följa Fredrika Bremer, hvilken alltjämt förde den bundna kvinnans talan. Detta måste slå an på fru Clara, kring hvilken under årens lopp en stor barnskara växte upp och fyllde hemmet. Detta hade hvarken arbete åt eller råd att försörja de fem rikt begåfvade flickorna, och därför väntade med spänning den i alla tidens frågor så lifligt intresserade modern på särskildt kvinnofrågans första lösning, och den kom. Till att börja med hade en af hennes barn- och ungdomsvänner i Upsala öppnat en förträfflig skola, och när den var genomgången, var högre lärarinneseminariet färdigt, och de svenska kvinnorna hade rätt till platser i telegraf och postverk m. fl. ställen. Alla fru Claras döttrar, gifta som ogifta, fingo tillfälle att efter sin mors mönster bilda de trefligaste hem. Om huru hon fyllt platsen i sitt eget, säger författaren af Upsalalif:

»Hon var nästan kvinnan i sin fullkomlighet. Med ett godt hjärta, ett briljant hufvud, stor duglighet och kraft var hon ett stöd och en välsignelse för hela sin omgivning» — och vi kunna tillägga, icke minst för sin make.

Med honom delade hon trofast lifvets bekymmer, arbete och glädje. Tidigt om morgnarna satt hon sjungande vid sitt arbete, vår eller sommar stod gärna fönstret öppet, och fåglarne i de många trädgårdarna kvittrade i kapp med sångerskan därinne. Var hon glad, sjöng hon för att i toner gifva uttryck åt sina känslor, och trycktes hon af bekymmer, försökte hon att sjunga bort dem.

Alla barnen hade flugit ur boet, då på 1880-talet det gamla paret lämnade Upsala och flyttade med sin äldste son till Växjö, där han blifvit telegrafkommissarie. Äfven där vann den nu gammal vordna fru Sebell vännere, hvilka i tacksamt minne bevara hennes moderliga vänlighet. Längre fingo de dock ej stanna i den gamla småländska staden, ty den förhoppningsfulle sonen rycktes ganska hastigt från maka och äldriga föräldrar, hvilka, fyllda af sorg, anträdde färden till Arboga, där äldsta dottern med glädje motsåg att få bli de gamlas stöd och vårdarinna.

Ofta såg man där det gamla paret vandra ut åt skogen eller ensamma sitta på någon skuggig plats, och fru Sebells dagliga bön var, att Gud ville gifva henne krafter att till lifvets slut vårda sin »gubbe». Denna bön hördes. Han dog vid 87 års ålder, ända in i sista ögonblicket skött af sin 81-åriga maka. Samma år, 1896, den 6 nov., skulle det gamla paret ha firat diamantbröllop, och som de lofvat hvarandra, att, om endast endera upplefde den stora bemärkelsedagen, skulle han eller hon fira den med samma fröjd, som om båda lefvat, öfverraskade fru Sebell barn och barnbarn med att infria detta för dem okända löfte.

Efter sin makes bortgång tillbragte hon dagen mest ensam med sina böcker och tidningar, fortfarande så intresserad af tidens stora frågor, att barnen aldrig riktigt kunde sätta sig in i, att hon var en 84-årig äldring. Från deras första stund hade deras intressen också varit hennes, och så fortfor det lifvet genom. Med dem af barn och barnbarn hon ej hade omkring sig brefväxlade hon lifligt, likaså med barndomsvännen Gustava. Till

hennes skref hon några veckor före sin död ett afskedsbrev, och efter det märktes ett aflytande, tills på annandag jul 1898 dödsbudet kom. Så slutade den ädla och trofasta Clara Leffler sitt långa och innehållsrika lif. Välsignelse öfver hennes minne!

A—R.

FRÅN SKANSENS VÅRFEST.

ME^D ANSLUTNING till de bilder, hvilka af Iduns fotograf tagits vid tillfället, må några ord nämnas om Skansens, i år kanske mer än vanligt lyckade och storartade fest, som i lördags hade sin första dag.

Ej förrän klockan fyra började den sedvanliga marknaden, och det föreföll nästan, som de besökande skarorna endast väntat på det ögonblick, då de små rödmålade stånden skulle falla ned sin diskplatta och där ställa ut olika härligheter, för att genast få tillfredsställa sin köplust.

De nationalklädda unga försäljerskornas ansikten logo i kapp med solen för hvarje mynt, som med silfverklang föll mot penningskrinets botten och ifrig, glad brådska rådde öfverallt.

Vid halfsjutiden drog en stor del af allmänheten mot Oktorgsgården, där Folkdansens vännere hällt »dangille hvareviga kväll» och där »Nergårds-Lasse å andra, som ha munklaveret igång, komma te å sörja för — själaspisen», som det heter på programmet. Aldrig tröttnar man heller att se dessa käcka, ungdomliga gestalter svänga om i den lustiga Skrällåten, den graciösa Vingåkersdansen eller den hurtiga Frykdalspolskan.

När man lämnat Oktorp, är det lagom att som hastigast titta in i Härberget vid vaktstugan, där rococokapellet »Les petits rossignols» spelar. Kavallerier och damer från tredje Gustafs dagar traktera med utsökt behag sina respektive instrument efter ett program i 1700-talets stil. Vi lyssna till menuettens vaggande toner och till gavottens sirliga pas, innan vi skynda bort igen, ty snart är tiden inne att gå på Skansens teater. De unga konstadepterna komma just åkande på sin thespiskärta för att i det lilla, till sista plats upptagna Thaliatempet gifva komedien *Misstaget* eller *Den gamla fröken* af M. Altén, spelad första gången 1796 å den s. k. Svenska komiska teatern vid Munkbron. Där är den gamle sirlige onkeln, en verklig gustavian i hållning och skick, hans ståtliga baronessa, den lilla svägerkan une beauté passée, de bägge hetlefrade älskarne och betjänten, alla värda att se och applådera.

Klockan half åtta dundrade svensk lösen till tecken, att festens clou går af stapeln: »*Maj riden i by*». En utförlig beskrifning på detta säregna upptåg återfinnes på Skansfestens egna, prydliga program, och vilja vi endast inskränka oss att nämna några ord om den både riddar *Vinter*, hvilken pälsklädd och grym att skåda kommer för att häfda sin makt med ett väldigt snöbollskrig. Att *Våren* segrar är klart — det ligger ju seger i blotta namnet — men det sker med hård dust denna gång som alltid. Under jubel trådes sedan en långdans rundt Skansen med »narren» i spetsen och riddar *Vinter* på sladden.

Allt detta och mera erbjuder Skansen under vår-festdagarna, men det bästa, det som ännu skall dröja kvar, sedan dessa blott äro ett angenämt minne, är den rika nordiska naturfågningen, hvilken gjort »Hazelii gård» till ett kärt tusculum för drömmare, en hvilopunkt för de jäktade hufvudstadssinnena.

KVINNOBILDER OCH KVINNOÖDEN: FÖR IDUN AF BIRGER SCHÖLDSTRÖM.

HVEM VAR CHARLOTTA FALKMAN?

HOS MIN värderade vän finska kommunalrådet dr Otto Höijer — som på gamla dagar flyttade öfver till Stockholm och här torde vara hågkommen af många, ej minst bland Publicistklubbens medlemmar från ett tiotal år tillbaka — såg jag en gång på 80-talet ett par porträtt, hängande å väggen. Jag fäste mig vid dessa, hvilka föreställde en herre och en dam i dräkter från gustavianska tiden, emedan de tydligen röjde en artist af rang. Hvad ä' de där för intressanta konterfej? frågade jag. »Familjeporträtt?» — »Helt visst,»

svarade Otto Höijer, »men dock ej inom min familj. Hvilka de föreställa, vet jag sannerligen icke. De ha tillhört en gammal mamsell Falkman, som i många år var min hyresgäst i Helsingfors, och jag har dem hängande här både som ett minne af ett gammalt älskligt och fint fruntimmer och emedan de tyckas mig ha ett verkligt konstvärde. Om hon dock i verkligheten hette Falkman, är mycket osäkert. Hon har för öfrigt,» tillade han, »skrifvit, ehuru anonymt, ett par större berättelser. En af dem heter »Leonna» och är alls icke oäfvnen; du borde titta i den vid tillfälle; förmodligen finns den i Kungliga biblioteket.»

Detta tillfälle kom först häromdagen, då af en ren tillfällighet föll mig i händerna en volym om ej mindre än 476 sidor: Leonna, En skildring ur lifvet. (Åbo 1864.) Jag lånade hem den och läste den, ja, jag läste den från början till slut, och detta med en allt mer stegrad uppmärksamhet. Själva den litterära stilen befanns så där å la Wilhelmina Stålberg, som ju nu anses gammalmodig, men öfver det hela hvilade något så att säga pålitligt, något som talade för att här verkliga människor och personligen uppledda händelser gingo igen. Särskildt var af stort intresse de i boken förekommande lifliga skildringarna från 1809, tiden för ryssarnes ockupation i Finland. Det sätt, hvarpå de ryske officerarne beskrivas, är något i stil med Runebergs Kulneff-bild. Synnerligen lustigt är, bl. a. ett drag: dessa officerare, äfven de af hög rang, brukade vid middags- eller supébordet, när enligt den tidens sed bälarne kommit fram, alltid slå armen om lifvet på grann damen, och de kunde omöjligt förstå, att slik kärvänlighet icke ansågs comme il faut inom det bildade finska sällskapslifvet.

Ett som allt: läsningen af »Leonna» gjorde, att hos mig väcktes en viss nyfikenhet att få veta något närmare om författarinnans personlighet. I Örnbergiska ättartalen finnes hon ej på familjerna Falkman. I Leijonhufvud & Brithellis »Kvinnan inom svenska litteraturen» förekommer om henne endast: Falkman, Charlotta, född 1795. Intet mer. En framstående litteraturkännare, tillsjord, svarade: Hon lär hetat Charlotta Ulrika samt varit dotter till en borgmästare i Trosa.

Första steget var nu att skriva till pastorsämbetet i nämnda stad, och med stort tillmötesgående — för hvilket jag här offentligen aflägger min tacksägelse — svarade hr kyrkoherden Ericsson i Trosa följande:

»Under sista årtiondena af förra århundradet fanns i Trosa en borgmästare Adam Fredrik Falkman, född 1753 i Dunker. Han synes ha varit ogift till år 1801, då han gifte sig med Anna Lovisa Kling. Falkman dog emellertid redan 1802, och hustrun födde samma år sonen Adam Wilhelm, enda barnet af detta äktenskap. Här finnes sålunda ingen plats för någon dotter med namnet Charlotta Ulrika.

Under sökandet påträffades följande något kuriösa anteckning i 1789 års födelsebok: 1789 d. 12 december föddes Eva Charlotta; modern, rådmansdottern Cajsa Brita Malmberg, säger barnets fader vara borgmästaren Ad. Fr. Falkman.

Herr borgmästaren synes sålunda hafva stått i nära förbindelse med sina rådmän äfven utom rådstugan. Kanske denna Eva Charlotta är den efterfrågade?

Af denna upptäckt föranleddes jag att söka, om eljes någon upplysning kunde vin-

nas. I 1787 års födelsebok finnes antecknad: Ar 1787 den 19 oktober föddes Ulrika Charlotta (märk öfverensstämmelsen med de uppgifna namnen), dotter af fabriqueren och färgaren Sam. Nyström och madame Anna Elisabet Knutsén. Bland faddrarne märkes främst: borgmästaren Ad. Fr. Falkman. Skulle möjligen »madame» haft någon anledning, att längre fram låta sin dotter taga namn efter den främste bland faddrarne? Dopnamnen stämma här, men ej året.

Som böckerna äro ofullständiga, kan man ej följa hvarken Eva Charlotta eller Ulrika Charlotta och finna deras framtid. I 1795 års födelsebok finnes emellertid ingen med namnet Charlotta Ulrika.»

Efter första genomläsningen af detta bref, föllo mina misstankar så, att personen i fråga varit densamma Ulrika Charlotta, som 1787 befinnes varit född och antecknad dotter af madame Nyström och hennes man. Sedermera kunde hon på sätt som ju dock lär vara mycket sällsynt... hm! ... hos damerna framflyttat sin ålder åtta år eller till 1795.

(Forts.)

BREF FRÅN PARIS

NILS FORSBERG OCH HANS TAFLA

NÄR DEN STORA konstutställningen i jättepalatset af marmor och kristall vid Champs Elysées öppnades, då stod i ett dunkelt hörn af den svenska afdelningen en väl ombunden, kolossal rulle af duk, lutad i sin vrå från golf till tak. Icke många ägnade den undanskymda pjäsen en blick af uppmärksamhet, ännu färre anade, hvad den inneslöt. Den, som skrifver dessa rader, hörde dock till de invigda, och jag bekänner, att det var med känslor af lika stor nyfikenhet som respekt, jag snuddade förbi den mystiske enstöringen.

Bakom detta gråa hölje, jag visste det, gömdes mer än tio långa år af intensivt konstnärligt arbete af en vårt lands främste mästare, ett verk, om hvilket man talat och på hvilket man hoppats nästan lika länge i allt Sveriges land, den svenska konstafdelningens på Parisutställningen stora nyhet och clou — med ett ord Nils Forsbergs stora duk: »Gustaf Adolf hållande bön inför trupperna före slaget vid Lützen», på hvilken mästaren nu oafbrutet arbetat å sin atelier i Paris, allt sedan han vann sin stora seger och sitt världsrjkte med »En hjältes död»!

Hvadan då denna obemärkta och undanskymda plats på den högtidliga invigningsdagen, då så många småtalangers småverk oförväget trängde sig fram i fullt, stickande ljus inför den tätt böljande, eleganta premièrepubliken blickar? Jo, saken var den, att för den svenska konstafdelningens förnämsta och mest hedrande verk hade man icke funnit plats i någon af de två svenska salarne! Låt vara, att redan dess yttre mått äro ovanliga. Men så öfverfylld är sannerligen ej vår afdelning, att man icke med litet god vilja hade kunnat bereda plats, och en god plats, för Nils Forsbergs tafla. Det hade helt simpelt varit vederbörandes enklaste plikt, deras plikt mot mästerverket, mer betydande än något som helst annat på hela den svenska afdelningen, deras plikt mot fosterlandet, som genom detsamma skulle hedras.

Så fick Forsbergs tafla stå, likt puppan i sitt skal, i dagar, som blefvo till veckor medan man smetade och lappade på en

HYLIN & C^{OS}

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med
GULDMEALJ

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16

A. T. 64 69.

A. T. 24 97.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

evigt ofärdig vägg ett par rum därifrån, en vägg vid en smal passage i en trappuppgång, som leder upp till öfre våningens galleri, på en plats, där det sannerligen nog ej från början varit meningen att placera några konstverk, och där i all synnerhet en målning af dessa dimensioner, som kräver att kunna ses på ett visst afstånd, ej kan göra sig rätt gällande.

Nu hänger Forsbergs tafla vid sin trappa på sin vägg, och så ogynnsam än platsen är, gör den sig dock mera bemärkt än hela den öfriga svenska afdelningen. Vi kunna vara stolta att på världsutställningen äga detta enda verk af stor, monumental konst, ett verk, som griper vid första ögonkastet, som alla fatta, hög som låg, svensk som främling, och som man kan se om och om igen, endast för att alltjämt lära sig högre uppskatta det.

Det hade varit Iduns lifliga önskan att kunna bjuda sin läsekrets på en reproduktion af det utmärkta och fosterländska konstverket, men tyvärr ha vi ej lyckats utverka mästarens medgifvande därtill. Han säger sig hafva en alltför bitter erfarenhet af det onda, hänsynslösa efterbildare kunna åstadkomma, från de dagar, då hans »En hjältes död» i alla möjliga, eller fastmer omöjliga reproduktioner gick världen rundt. Dessutom har han ännu ej lagt sista hand vid arbetet. Sedan det nu kommit ut ur atelierdagern och upp på en annan plats, upptäcker han en och annan detalj, som han ytterligare vill fullända, en och annan färgvalör, som han vill omstämma. Detta skall ske efter utställningens slut. Och sedan går taflan hem till Sverige — och då, ja, då skola vi ju alla se den och göra den till vår egendom!

Däremot tillät konstnären beredvilligt att några af de detaljstudier till den väldiga bilden, som finnas hopade å hans atelier, för Iduns räkning fotograferades, och meddela vi här invid dessa jämte det charmanta porträtt af mästaren i ett hörn af sin konstnärliga verkstad däruppe på höjderna af Montmartre, hvilket speciellt för vår läsekrets samtidigt togs af den skicklige svenskfödde Parisfotografen hr Albin.

Endast med några bleka ord vilja vi därför här söka antyda taflans totalinnehåll. Under en tidig höstmorgons beslöjade himmel ligger Lützens fält; de svenskes led står uppställt till bön före striden i den regndränkta, sönderfäraden marken. I främre planet till höger synas Svea garde och Savolaksbrigaden under sina respektive fanor, skäggige, krutstänkte veteraner och unga, linhåriga pojkar med knappast ett fjun på läpp. Från dessa närmaste regementen sträcker sig det långa ledet af den svenska hären i ett förtonande perspektiv mot vänster genom hela taflans bredd, under vajande fanor och under en skog af

Albin, Paris, foto.

DETALJBILDER AF NILS FORSBERGS TAFLA »GUSTAF ADOLF HÅLLANDE BÖN FÖRE SLAGET VID LÜTZEN».

lansar och pikar. Alle man böja knä i börens stund. Händer gripa krampaktigt kring vapnen, sträckas åkallande mot höjden... Allas ögon flamma af exstatisk eld, minsta anletsmuskel skälver af ögonblickets spänning...

Men där, främst i taflans förgrund, håller konung Gustaf Adolf framför ledet med sin stab. Det är vid gestalten i det gula älghudskyllret, på den kraftiga bruna springaren, som allas blickar hänga. Han är deras hjälte, deras höfvitsman, Guds ställföreträdare på jorden. Och som man ser honom sitta där, trygg och fast, med sitt svärd i den vänstra handen höjdt mot himmelen, liksom ville han kalla den till vittne på sin saks rättrådighet, med den högra aftäckande det blonda hufvudet, som vändes uppåt med ett uttryck af nästan öfverjordisk inspiration, då förstår man, att det måste vara så, att för dessa skaror gifves det endast en lösen: för Gud, för konungen och för fosterlandet!

Närmast efter konungen följer i tätberiden skara hans stab. Där synas Nils Brahe och hertigen af Lauenburg, mörka och allvarsamma i sina stålpansar, Leubelfing, blond och vek, Stålhandske och hertig Bernhard. Öfver deras hufvuden sveper det kungliga standaret och där bakom skilda kornettvimplar: Södra Finland, Västergötland, Småland.

Den gör ett mäktigt gripande intryck, denna bild, och hvilket svenskt hjärta skulle icke klappa fortare inför densamma? I färgen är den kraftig och klar, i linjer och perspektiv byggd med konstnärligt harmonisk säkerhet. Den vackra, af konstnären själf komponerade ramen, i mörk ekfärg med samtliga regementens landskapsvapen inflätade med ek och lager i upphöjd förgylld relief, framhåller den ytterligare, och när den en gång kommer på sin rätta plats och i sin rätta miljö — och hvar det måste vara, behöfver väl ingen svensk fosterlandsvän fråga — skall

den blifva ett af dessa konstverk, som ett helt folk älskar från fäder till söner.

*

I artiststaden, uppe i Montmartre — Paris' »Söder» med vida, härliga vyer och sitt eget originellt gemytliga lif — har Nils Forsberg sin atelier på en sval och tyst gård vid den lilla Rue Cauchois. Vi uppsökte honom där en morgon, ett skandinaviskt koteri, som beslutat lefva några timmars oförfalskad artistlif. Med den rättframma, vinnande hjärtlighet, som är honom egen, tog han emot oss och visade oss omkring i den rymliga och vackra konstnärsverkstaden. För tillfället var den en fullkomlig kläd-kammare från trettiotåriga krigets tid. Vapen och dräkter, pansar, kyller, munderingar och sadlar belamrade golf och väggar — alltsammans med största omsorg, mycken möda och kostnad

sammanbragt material för den stora Gustaf-Adolfstaflan. Däremellan strödda teckningar och skisser, flyktiga utkast och genomarbetade konstverk, alla dock bärande samma omiskänneliga prägel af mästarens hand.

På en hedersplats, på ett stort staffli, stod ett charmant oljefärgsporträtt i helfigur af en blond ung man med själfulla och sympatiska drag. Det var ett självporträtt af Nils Forsberg den yngre, mästarens son, som, redan med mycken framgång, trädte i faderns spår. Det vackra konstverket var i fjol utställt på Paris-salongen.

Sedan vi så till vårt lystmäte betraktat alla taflorna och konstföremålen, vandrade vi tillsammans i väg uppför Montmartres branter, krönte af de månghundraåriga kvarnarna, för att på en af de små artistrestauranterna i närheten, Nils Forsbergs mångåriga stamhåll, intaga vår dejeuner. »Aux Francs Buveurs» befanns vara en riktigt typisk, gammaldags »marchand de vins», med sin glänsande tenndisk innanför dörren, sitt låga, nedrökta tak och köket, öppet för allas blickar, bakom trästaketet i bakgrunden.

Vi föredrogo emellertid att taga plats i den soliga lilla trädgården, från hvars graniturerade terrass ett storartadt panorama

Albin, Paris, foto.

NILS FORSBERG I SIN ATELIER.

Köp
Foulard-Siden!

Begär mönster af våra vår- och sommar-nyheter.
Specialitet: Tryckt Siden-Foulard, Rayé, Cadrillé, Rå- och Tvättsiden för kläder och blusar från 90 öre pr meter.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz.)

Siden-Export.

(B)

öppnade sig öfver världsstaden. Här serverades oss nu af den gemytliga värdinnan själf en lika billig som bastant och förträfflig måltid, inledd med den för hvarje äkta parisare oundvarliga bouillon, fuktad med ett enkelt, men läskande landtvin och avslutad med den lika oundvarliga dessert-osten. Nils Forsberg kom in på sina gamla Pariserminnen från belägringens år, och i ett nu var den annars så lugne och stillsamma konstnären eld och låga. Det är hans högsta fröjd att berätta sina upplevelser från dessa lidandets, kampens och hungerns dagar, och han gör det med en dramatisk verve och ett lif, som hålla åhöraren i andlös spänning.

När vi så äntligen kunde slita oss lösa från den vinrankslöfvade lilla bersån med sin oförläpneliga utsikt öfver den stora staden, lösa från Forsbergs aldrig sinande krigarminnen, som fängslade och tjusade med fascinerande makt, fortsatte vi vår vandring genom Montmartres pittoreskt slingrande gator till konstnärens sommarate-

lier. Ty han består sig äfven en sådan, i en särskildt förhyrd liten täppa, där han med egen hand byggt sig en enkel stuga, ett idylliskt »sommarnöje», omgivet af fruktträd, blommor och fågelsång midt i det stora bullrande Paris.

Här tillbringar Nils Forsberg sina ljufvaste stunder, delande sin tid mellan penseln och spaden, här drömmer han sig helst och lättast åter till den aldrig förgättna fosterbygdens landliga ängder, och här ser han klarast de stolta syner, som sedan taga form och färg i hans konst.

Och när vi så omsider skildes, lutade redan sol mot nedgång och staden glödde i aftonskimmer för våra fötter. Men utom minnet af en angenäm och intressant dag, förde vi då med oss intrycket af en älskvard, harmonisk och barnafrom personlighet, ett intryck, som länge skall stå starkt och lefvande inför mig som ett af de rikaste i det rika Paris.

JOHAN NORDLING.

KUNGL. TEATERN. Sin andra debutroll hade fru *Davidaf Afzelius* här om dagen som Orfevs i Glucks opera af samma namn. Framgången var gifven och nästan ännu större än som Amnesis i »Aida». Den ovanligt präktiga och klangfulla stämman af yppersta alttimbre ligger och särdeles väl för fru A. i detta parti. Textuttal är äfven mönstergilt. En liten anmärkning skulle vi vilja göra, och det är, att i det lägsta registret tonen understundom, särskildt beträffande vokalen a, får en något oskön form. Vi äro dock öfvertygade om, att detta lätt kan afhjälpas. Gång och gester behöfva ännu bli litet naturligare; minspelet är däremot ganska uttrycksfullt. Den framstående sångerskan, hvars fästade vid k. teatern väl nu ej kan låta vänta på sig, om det ej redan ägt rum, rönt entusiastiskt bifall af den ej alltför talrika publiken.

DRAMATISKA TEATERN. Å denna scen börjar nästkommande måndag den talangfulla danska skådespelerskan fru *Anna Larsen* från Dagmar-teatern i Köpenhamn, jämte artister från Folketeatern ett kort gästspel under direktion af skådespelaren P. Fjelstrup.

Koffjuvelerare
K. ANDERSON
1 Jakobstorg
• STOCKHOLM •

Tandläkare Sven Hoffman,
2 B Uplandsgatan, n. b.
Hvardagar 10-3, helgdagar 12-1.
Obs.! Smärtfri behandling. Allm. Tel. 15437.

Tandläkare TOM von HALL.
- 15 Stureplan 15. -
Hvard. 10-2, 5-6. Helgd. 10-12.
Allm. Telefon 58 48.

Tandläkare
John V. Lindh-Hygrell,
11 Birgerjarlgatan 11.
Rådfrågningstid 1-2. - Allm. tel. 13057

Tandläkare Sjögquist
Drottninggatan 68, Stockholm.

Tandläkare G. W. Widfond
Drottningg. 74.
Artific. tänder fr. 2 kr. st., plombering m. m. Rikstel. 2754.

TANDLÄKAREN
Arthur Wijkander,
Skeppareg. 4, n. b., 2:a huset fr. Strandv.
Rådfrågningstid 11-2. Allm. tel. 15797.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik) i hufvudsak lika med Gymnastiska Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Kursen är 2-årig med början 1 okt. Upplysningar och prospekt genom Doktor J. Arvedson, Stockholm.

Kurs
i
Sjukgymnastik och Massage
från 1 Okt. 1900 till Maj 1901 Upplysningar och prospekt erhållas genom
Doktor O. Wide,
STOCKHOLM. (G. 96588)

Damhårabeten.
Peruker, Benor, Flåtor, Lånkar m. m. i tusental hos Herr och Fru **E. MALMBERG,** 58 Klarabergsgatan 58.

PRIVAT FÖRLOSSNINGSHEM.
- Fru Elisabeth Olson, barnmorska. - Klarabergsgatan 50, Stockholm. Begär prospekt. Allm. telef. 117 23.

Kronisk Snufva och Svalgkatarr
behandlas med inre smärtfri massage (med instrument) af
Professor G. Cederschiöld.
Träffas hvardagar 2-4. Engelbrektsq. 5.

JACOBSONS AFFÄR
Firman etablerad 1832
2 HAMNGATAN 2
midtför Berzelii Park.
HAND-ARBETEN
i alla smakriktningar
å Siden, Congress, Lärf, Kläde, Fil, Yllestramalj, Angola, Gaze m. m.
tecknade, påbörjade, färdigmonterade.
Sydda mönster till utyrning.
Ritning, Pikering, Montering
Välkända, billiga priser.

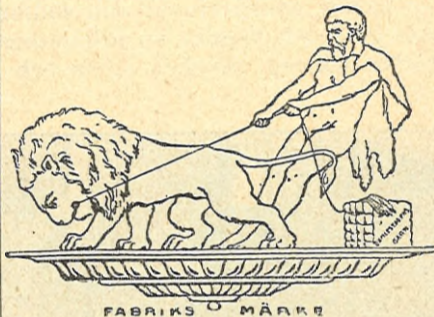
Stockholms Läsesalong
25 Beridarebansgat.
Boklån för sommaren
All nyare literatur på olika språk.

Alla mödrar,
som ej själfva gifva di åt sina barn, böra köpa
DYNAMOL.
Dynamol, beredd enligt bruksanvisning, har samma kemiska sammansättning som modersmjölk.
Dynamol är lika lättsmält som modersmjölk.
Dynamol kostar färdigberedd endast 30 öre literen.
Dynamol köpes på alla apotek. Pris 3 kronor för 500 gram.
Partilager finnes å Instruktionsapoteket Nordstjernan i Stockholm.
Hufvudnederlag: Apoteket Fläcka Örn, Malmö. (G. A. M. 53965)

Sommarhem
för lärjungar vid rikets allm. läroverk.
Sorgfälligt vård och tillsyn.
Pris pr dag från kr. 2. 75.
Närmare genom prospekt från
SAMSKOLAN, Lysekil.

Malmsjö Trädgårds- o. Konstskolor
för damer och herrar äro nu började. Personer af alla åldrar, hvilka på längre eller kortare tid önska i ro egna sig åt andra selsättningar mottagas äfven. Prospekt lemnas af
Fröken **S. GIÖBEL,**
(G. 98258) adress: Malmsjö, Tumba station.

Manufaktur & Sybehörshandel
att öfvertaga på goda villkor. Lagret litet turant, läget utmärkt, hyran billig. Passande äfven för en dam. Adr. »Affär», Mellerud. (816)

Gamlestadens Herkules-Väfnader.

Största lager af Reseffekter
uti
Skandinaviska Reseffektfabriken
30 Malmskilnadsgatan 30
(Allmänna Telefonbolagets hus). Telef. 4936
Filiäl: Regeringsgatan 23. » 280

Sommargäster!
Ördres å matvaror emottages och expedieras prompt.
S. Fenelius,
Kommendörsgatan 12 & 14,
Klara Södra Kyrkog. 11.
Telefoner.

Sparsamma fruar.
En mängd nyheter i klädningstyger, kläden för promenaddräkter, tyger till all slags sportdräkter, »kappyger, impregnerade, från 3.35 pr meter», äro nu inkomna. All slags gammalt helylle och ull emottages såväl till väfnad som direkt byte. Egen syateljier nu öppnad, och erhålles välgjordt arbete mot billiga arbetslöner.
OBS.! Enda affären i branchen, som utlämnar rabattmärken. OBS!
Riks 163. Allm. 7653*.
HILDUR ANDERSSONS A.-B.
Väfnadsafdelning.
9 a Oxtorgsgatan.

HVARJE SPARSAM HUSMODER
bör efterfråga
»UNIONS» »Crème» och »Aptitgrädd.»
Tillhandahålles hos hvarje välsorterad Köpman.

Korpulenta personer
kunna inom några veckor blifva befriade från sin fetma. Ett säkert och varaktigt medel. Fullkomligt ofarligt. Ingen dietförändring nödig. Erhålles genom fru Lindström, Elimä, Koria St., Finland. Bref besvaras, då porto bifogas.

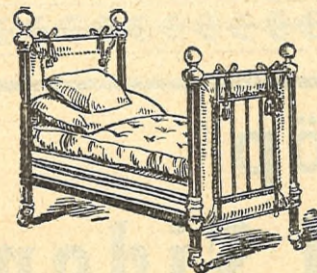
MEDELÅLDERS fruntimmer af god familj önskar sällskap i Visby öfver sommaren. Vidare genom snar korrespondens med »Visby 1900». p. r. Postkontoret vid Karlavägen, Stockholm. (814)

EN VÄL upparbetad SYATELIER i Asker sund, med fin och stor kundkrets, finnes att öfvertaga i nästa juli månad. De som reflektera härå, torde meddela sig med
HULDA LARSSON,
Askersund.
(G. 13986)

Fröken Olga Dahls pensionat
i Lysekil rekommenderas.
Inackordering med eller utan rum. Moderata priser. (G. 2784)

ÖNSKAS KÖPA.
En begagnad dam-velociped önskas köpa Svar till »K.», Hålland, Jemtland. (797)
Agenter sökas!!! för försäljning af elektriska bälten. Prof. nettopris och cirkulär sändas gratis och franko. Adress: *Jean Thonérfeith, Burseryd.*

Praktiska gångmattor.
Vid Krontorps gård, adr Vermlands Björneborg försäljas till 65 öre pr meter vackra hållbara gångmattor, förfärdigade af starkaste cellulosa-fiber. Sändas mot efterkräf. Försök några meter på prof. (656)

Billiga Järnsängar, Sängkläder, Afdelnings-skärmar, Filtar, Täcken, Gardiner, Mattor m. m.
Passande för sommarställen och gästrum.
Österlund & Anderson,
11 Hötorget 11.

Sv. Panoptikon
Stockholm.
* Största sevärdhet. *

Ärade husmödrar.
Använd Birds Ägg-powder och Ni spara penningar och besvär. Säljes i alla välsorterade speci- och delikatessaffärer i riket, samt i parti genom A. W. HELAND, Norrköping. Rikstelefon 1191. (G. 98529)

Pension för unga flickor.
Utbildning kan erhållas hos undertecknad i språk, musik, målning m. m. äfvensom i handelskorrespondens och bokföring.
Referenser: Grosshandlare Frans Malmros, Trelleborg, Pastor A. Rydberg, Wexjö.
MARIE CLAUDI,
(J. G. H. 5297) Celle. Hannover.

FÖR 2 å 3 fruntim. som önska vistas i F Stockholm, under försom, fins tillf. att bo i priv. hem. Läget utmärkt å nedre Östern, nära Strandv. Svar till »Central bostad», Skeppareg. 12, 1 tr. (819)

Gymnast.
Ung flicka, som genomgått tvåårig kurs vid Lidbecks institut, önskar vid Södertelje eller Ragunda badanstalter, under juli månad gifva massage åt en eller två personer mot fritt vire.
Goda betyg och referenser kunna företes. Svar märkt »Wivi» insändes under adress Bjuråker. (G. 14281)

Jordgubbsplantor, Äkta Kaktus-Dahlior m. m.
Stora samlingar af nutidens förnämsta sorter.
Ny, rikt illustrerad och beskrifvande katalog kostnadsfritt.
Ädö & Säbyholms trädgårdar, Bro.
g. Frans Liljewall.

Cactus-Dahlior.
Blomman för dagen framför någon annan.
Sorter till 1896 pr 10 st. 3.50
» från -96-98 » » 8.-
» » -99 » pr st. 2.-
75 absolut bästa existerande sorter finnas.
M. P. Andersen,
JÖNKÖPING.

C. O. PETERSSON,
WIRSERUM,
rekommenderar sin tillverkning af alla sorters finare
Ekföbler.
Illustrerade priskurvanter på begäran.
Wirserum i maj 1900.
C. O. PETERSSON.
Rikstelefon & telegrafadress Hultsfred.

LEDIGA PLATSER.

VÄRDINNEPLATS erhålles af intelligent, bildad, i pianospelning kunnig, oberoende fröken med fördelaktigt utseende, 25 å 30 år, som äger förmåga att sköta och ordna ett bättre, litet hem i större stad.

Svar med fotografi, som återsändes, torde sändas före den 1 juni till herr E. V. Carlsson, Tenhults järnvägsstation p. r.

LÄRARINNA, fullt kompetent att läsa i en gosse i elementarskolans 5 te klass, samt en flicka i 7:de klassen af Brummer-ska skolan, får instundande hösttermin för-månlig plats på större egendom, om svar med rekommendationer och lönevillkor in-sändes märkt »Kompetent lärarinna» under adress S. Gumælii annonsbyrå, Sthlm.

ETT ANSPRÄKSLÖST fruntimmer, helst medelålders, som är villigt förrätta inom-hus förefallande göromål och som äfvenle-des kan förestå ett enklare hem, erhåller plats nu genast i bergslagen. Svar med uppgift om löneanspråk m. m. samt foto-grafi insändes till »Hushållsplatser», Nerikes-Tidningen, Örebro. (802)

VÄRDINNEPLATS. Hos brukstjänsteman i mellersta Sverige finnes plats ledig som värdinna. Sökande, som bör äga god uppfostran, vara något musikalisk samt kunna sköta ett hem med ordning och trefnad, torde insända ansökan helst åtföljd af fotografi, som returneras, un-der adress »Framtidsplats», S. Gumælii an-nonsbyrå, Stockholm. (G. 2841)

HOS en stilla familj på landet önskas en kristligt sinnad, helst äldre, lärarinna att undervisa en 10 års flicka i vanliga skol-ämnen och musik. Lön 200 kr. Svar till »N. P.», Lund p. r. (768)

VID LYSEKILS SAMSKOLA erfordras lärarinna i kristendom, modersmål och naturlära. Lön 750 kr. Ansökan före 10 juni till Samskolan, Lysekil. (779)

LÄRARINNA af god familj önskas den 1 sept. till egendom å landet, för att un-dervisa 2-ne flickor om 8 och 10 år. Svar med uppgift å löneanspråk jämte betygssaf skrifter, referenser och fotografi sändes till Malma gård, Westerås. (789)

ETT STORT ANTAL goda pl. att skynd-samt söka för Lärarinnor, Hushållsbi-träden, fullt kunniga i matl., bak m. m. Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgat. 3 B. (G. 2886)

SNÄLL, anspråksl. flicka omkr. 25—30 år, något van vid husl. göromål, önskas i mindre prgd i Sthlms närhet såsom hjälp i litet hush. från stuet af juni till medio af aug. mot fritt vivre. Svar före 10 juni till »K. L.», Iduns exp., Sthlm.

MOT FRITT VIVRE önskas under som-maren en ung, bildad, huslig flicka af god familj som sällskap och hjälp å landt-egendom, naturskönt belägen i norra Små-land. Svar helst med fotografi till »T.», p. r. Bottnaryd. (G. 14291)

BILDAD YNGRE DAM, med godt sätt och utseende samt musika-lisk, erhåller plats som husföreståndarinnan hos tjänsteman. Svar med fotografi, betyg och åldersuppgift till »Tjänsteman», adress Gumælii Annonsb., Göteborg. (G. G. 3587)

PLATS ATT GÅ FRUN TILLHANDA finnes för en enkel, arbetsam, bättre flicka, som är kunnig i klädsömnad, hand-arbeten och matlagning, samt för öfrigt är villig deltaga i alla inom hus förefallande göromål. Svar med uppgift om löneanspråk, åtföljda af betyg och helst fotografi, torde sändas till »Villig», under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm. (G. 2838)

FÖR EN BILDAD. anspråkslös flicka, ej under 20 år, med glad humör, som är villig att mot fritt vivre och ett godt bemö-tande, biträda en sjuklig fru i hushållsgö-mål samt undervisa en 10 års flicka i van-liga skolämnen och musik finnes plats nu genast å säveker i Norrland. Svar helst med fotografi till »Anspråkslös», adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm.

En ung, bildad dam, praktiskt anlagd med flerårig vana i pappershandel och helst äfven i bokhandel, ägande ett förtroendein-givande, vackert och godt sätt, kan erhålla förmånlig plats i större papp-ers- och missionsbokhandel. Ansö-kan åtföljd af betyg och fotografi in-sändes till

ESPING & LUNDELL, Norrköping.

LÄRARINNOR, Vårdinnor, Sällskapsda-mer, Affärs- och Hushållsbiträden, Barn-fröknar få goda platser genom Norra Inack-orderings-Byrån, Mästersamuelsgatan 62, Stockholm, kl. 11—3. (814)

PLATSSÖKANDE

SOM SÄLLSKAP och hjälp i god familj sökes plats af musikalisk, ung flicka. Svar till »Fritt vivre», Iduns exp. (815)

EN 19-ÅRIG flicka, som genomgått 7 klas-ser i elementarläroverk och dessutom vistats 1 år i prestfällj för att lära husliga sysslor, önskar nu genast att mot fritt vivre eller liten lön komma i familj och vara be-hjälplig vid alla i ett hem förekommande göromål och om barn finnes med deras vård. Svar till »Anspråkslös», Norrköping. (808)

EN UNG flicka, 19 år, som genomgått E elementarläroverk i Norrköping, önskar nu genast plats att undervisa mindre barn i vanliga skolämnen, musik och handarbete. Små pretentioner. Svar till »Anspråkslös», Flen. (809)

LÄRARINNA, anspråkslös och barnkär, önskar under sommarferierna plats i fa-milj att läsa med mindre barn och för öfrigt hjälpa till med husliga göromål. På lön fastes ej så stort afseende som på vänligt bemötande. Goda betyg kunna företes. Svar till »Pålitlig», p. r. Orsa. (807)

UNG, FÖRLOFVAD FLICKA, enkel och allvarlig, önskar plats i ett godt och vänligt hem. Har genomgått finare hushålls- och handarbetskola. Är van, att om så fordras, på egen hand förestå hus-hållet. Svar till »Anna», p. r. Karlskoga. (811)

LÄRARINNA önskar plats i familj att undervisa minderåriga barn. Är äfven villig deltaga i husliga göromål. Ben. svar torde sändas till »Samvetsgrann», Sk. Dag-bladets kontor, Malmö.

UNG BÄTTRE FLICKA önskar plats i familj mot fritt vivre nu från 1 juli. Svar till »A. S. G. 22 år», Iduns exp. (800)

ALLA hushållsgöromål, som matlagn., bak, sylt., sömn., söker bildad flicka plats. Anspråkslös, glad och tilltuggen. Svar »Plikttrogen, energisk», S. Gumælii annons-byrå, Stockh. (G. 2760)

UNDERVISNINGSVAN, tysktalande lära-rinna, önskar plats under sommar-månaderna att undervisa 1 å 2 timmar dag-ligen. Goda rek. Svar till »S. P.», Öre-bro p. r. (805)

EN 18 ÅRIG TJÄNSTEMANNADOTTER, som genomgått Malmö högre läroverk för flickor, med vackra betyg, söker plats i bil-dad familj som lärarinna. Kan undervisa i vanliga skolämnen, tyska, franska, engel-ska och musik. Moderata anspråk. Ärade herrskap, som härra reflektera, hänvände sig till »S. A.», Näsbyholm, (801)

EN UNG prästdotter från Värmland, som efter mer än ett års vistelse i Tyskland återvänt hem, som genomgått elementar-läroverk och fört innehåft plats som lära-rinna, önskar till hösten sådan anställning vid skola eller i familj eller och plats såsom resällskap. Goda referenser. Adr. »X.», Gunnarskog, Värmland. (764)

VÄRDINNEPLATS i godt hem i stad önskas af bildad, barn-kär flicka. Goda referenser. Svar till »Vär-dinna», Trollhättan p. r. (738)

EN 24 ÅRS FLICKA, hemma i sybehörs-branchen, önskar plats i någon liknan-de affär, ju förr ju hellre. Svar till »S. L.» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Stock-holm, f. v. b. (G. 13987)

SMÅSKOLLÄRARINNA önskar under S ferierna juli och augusti, plats i familj för att mot fritt vivre deltaga i hushållet samt äfven villig läsa med barn. Svar till »M. J.», Iduns exp. (776)

PLATS att gå frun tillhanda för att del-taga i inomhus förekommande göromål önskas af en ung, föräldralös flicka af god familj. På lön fastes ej afseende, men fast-mer på ett vänligt bemötande. Svar afvak-tas tacksamt under signatur: »Föräldralös», Högfors. (785)

EN FLICKA af god familj, som genom-gått högre elementarläroverk och små-skoleseminarium, är van vid husliga göromål och handarbeten, har i flera år haft plats i familj, det sista året i Paris, dels som lärarinna, dels som hjälp i hushållet, önskar till hösten plats, helst i senare bran-chen. Svar till »M. L.», 10 Rue Lord Byron, PARIS.

UNG GLAD FLICKA, som genomgått Gö-teborgs 2-åriga småskoleläraresseminarium önskar till hösten plats i bildad familj, helst i Värmland, för att undervisa milder-åriga. Svar till »19 år», p. r. Göteborg. (803)

SLÖJDLÄRARINNA, som genomgått Näsås Slöjdläraressem. samt varit lärarinna därstädes, önskar till hösten plats i bildad familj i Stockholm. Ref. Kanslirådet Kastman, Stockh., Direktör Salomon, Näsås.

PLATS sökes af en duglig, ordentlig, glad-lynt, bildad flicka med goda kunskaper i matlagning, bakning, syltning, sömnad och handarbeten. Svar till »Idog», Iduns exp. f. v. b. (823)

EN UNG FLICKA som längre tid vistats i England och äfven är mäktigt franska, önskar för språkens talande anställning å landet helst å egendom eller bruk. Vidare genom Th. Tjåders Byrå, Malmörögsgat. 5, 2 tr. (G. 98614)

PLATS i familj, helst där skrifögöromål förekomma, önskas af en flicka, som är villig deltaga i inomhus förefallande sysslor. Svar emotes tacksamt under adress »L. J.» Rudbäcksg. 4, Örebro. (821)

PLATS i godt hem att gå frun tillhanda önskas af bättre flicka från landet. Är kunnig i hushållsgöromål och handarbeten. Kan äfven biträda med skrifning om så önskas. Svar till »A. G.», Söderköping, p. r. (804)

KVINNLIG GYMNASt med goda betyg, söker plats. Äfven van vid sjukvård och husliga göromål. Mycket road af att resa. Svar till »Samvetsgrann», Iduns exp. (820)

K. V. SJUKGYMNASt med flerårig prak-tik önskar efter midsommar plats i fa-milj eller medfölja på resa, då språk talas. Svar »M. H.», Iduns exp. (820)

INACKORDERING på egendom vid skog och sjö i mellersta Sverige, önskar ung flicka under juli månad, helst där ungdom finnes. Svar med upplysning om pris m. m. märkt »Box 53», Borås. (810)

ETT BILDADT hem på landet nära stad och station, kunna ett par unga flickor få inackordering öfver sommaren. Hög luft, skog, sjö. Pris 60 kr. pr månad. Svar till »R.», Tenhult p. r. (806)

TVÄNNE UNGA, bildade flickor, önska under juli månad inackordering i treflig, bättre familj, där ungdom finnes, helst i närheten af Värnamo. Svar med prisuppgift emotes inom 8 dagar till fru Emma Möller, Helsingborg. (804)

Å SMÅLÄNDSKA höglandet erhålles in-ackordering för herrar och damer samt för flickor, som önska lära hushåll, hand-arbeten och konstväfnad. Ref. om så önskas. Trakten hälsosam. Daglig post och riks-telefon. Kall- och varmbadhus. Läkare och apotek finnes på platsen. Svar till »1900», Wrigstad p. r. (803)

HOS TVÅ ÄLDRE fruntimmer kunna några damer till sommaren få god inackordering, ant. hel eller delvis, i Stock-holms skärgård. Dagliga ångbåtskommuni-kationer. Upplysningar hos fröknarne Frö-ling, Nybrog. 13, 2 tr. mellan 5—7 e. m. (801)

För endast tvänne

herrar eller fruntimmer af god familj, er-bjudes ett friskt och naturskönt sommarhem i prästgård invid saltsjön, omgifven af barr-skog. Egna rum. Ordentlig och riklig mat. Telefon i närheten. Jaktmark och stort fiskvatten. Inackordering kan äfven er-hållas för helår. Pris för herre 75 kr., för dam 60 kr. i månaden. Svar till »Skär-gårdshem», Dalarö p. r. (G. 98603)

VID DEN BESÖKTA BADORTEN BORGHOLM mottager prostinnan Hanna Kjellberg i likhet med föregående som-mar matgäster till moderat pris. Helinack-ordering kan äfven erhållas. (G. 14238)

EN KRISTLIGT sinnad flicka önskar blif-va inackorderad öfver sommaren i stilla presthem på landet. Svar till »H. Z.», Norrköping, p. r. (G. 14261)

ANGENÄM SOMMAR! Inackordering mottagas på längre eller kortare tid å landegendom, utomordenligt naturskönt belägen i norra Småland vid skog och sjö. 1 1/4 mil till närmaste järnvägs-station. Till kyrka, post- och telefonstation 1/2 mil. Goda velocipedvägar. Badhus. Fiske. Piano. Tillfälle att tala tyska. Godt bord. 50 å 60 kr. pr månad. Svar till fru B. Kittel, L. a. Tolabo, Bottnaryd.

INACKORDERING i bild. fam. på landet erbjudes 2-ne flickor, som vilja dela rum. Pris 35 kr. pr månad. Svar till »Inackor-dering», Ellfängen.

Dalarne.

God och treflig inackordering kan erhållas i Persborgs Turistpensionat, Rättvik. Här-ligt läge med utsikt öfver Siljan. Varna och kalla bad. Utmärkta velocipedvägar. Lawn-tennis-plan. Prospekt sändes på be-gäran.

GOD INACKORDERING erhålles för äldre eller yngre frunt. i familj, bosatt invid Hvetlanda. Vidare meddelar härads-skrifv. Vesterberg, adr. Hvetlanda. (766)

Inackordering finnes

å naturskönt ställe i mellersta Sverige, 1/2 mil från järnvägsstation. Sjö, löf- och barr-skog. Trefliga rum och vackra promenader. Prima referenser. Adress: Fröken Sofie Gilje, Skönnarbo. (G. 98420.)

INACKORDERING på landet, helst i Norrland, önskas af ung, bildad, musi-kalisk flicka. Hon har genomgått 8-klasstig läroverk och Liedbecks gymnastikintitut, samt är villig att mot billig inackorderings-afgift, antingen meddela massage och gym-nastik, biträda med skrifögöromål eller un-dervisa i franska och musik. Svar till »In-ackordering», p. r. Vaxholm. (827)

INACKORDERING. I sund, skogrik trakt i vid Lagan erhålles god inackordering för såväl familjer som enskilda personer. Goda kommunikationer. Svar till Gertrud Folin, Traheryd. (822)

Utställningen, Paris.

Komfortabla rum, med eller utan inackor-dering, hos respektabel dam. Prima refe-rens. Tio min. från utställningen. Eng-elska talas. M.elle Hodges, 27 Avenue Carnot, Paris. (754)

Tillkännagifvande.

Med anledning af att Skandinaviska Kredit-A.-B. förhyrt den af oss nu inne-hafda lokalen, och vi i följd däraf komma att företaga lokalförändring, så hafva vi beslutat att från och med **Måndagen den 28 Maj**

Realisera

Duktyger, Servetter af dräll och damast i alla storlekar. Tedukar, Teservetter, Handdukar, Näsdukar, Örngotts, Lakanslinnelärfter i alla bredder. Morgonrockar och Matinéer. Stufvar af bomullstyger, perkaler och hvita tyger.

Obs! Detta gynnsamma tillfälle för inköp af **Linne- & Bomullsvaror** till bosättningar m. m.

Alla varor äro åsatta mycket låga, bestämda priser.

Bröderna Svensson & C:o, 16 Hamngatan 16.

Wettergrens Manufakturaffär,

— Göteborg —

sänder på begäran och franko direkt till förbrukare provfer på såsångens nyheter i

Klädningsstyger

Blustyger, garneringar m. m.

Rikstel. 1731. Begär provfer!

Milowska skolan för flickor i Sköfde

börjar sitt 14-e läsår den 5 september 1900. Normalskolans plan i alla ämnen och språk följes t. o. m. åttonde klassen. Nybörjare mottages. Prospekter sändas och nya elever mottagas af

Cecilia Milow,
Skolans Föreståndarinnan.

Sköfde i april 1900.

Referenser: Generalskan Ericson, Öfverstinnan E. Matern, Fru Mannerfelt, Sköfde; Grefvinnan Lewenhaupt, Westerås; Prinsessan Karadja, Fru Lind af Hageby, Fru Lotten Asklund, f. Kuylenstierna Stockholm; Rektor Lagergren, Jönköping; Lektor Ling, Göteborg.

Bikupan,

21 Klarabergsgatan 21.

Svenska fruntimmersarbeten: Hemvävda Gardiner, Nationaldräkter, Broderier, stickade och virkade arbeten, glödrerade artiklar, Träsniderier, Dockor, Lampskärmar, Barnkläder, Förkläden, Mösor, Askar med modeller för »baby»-utstyrselar, Lappskor m. m.

Beställningar mottagas på Linneutstyrselar och alla slags fruntimmersarbeten. Märkning med broderi och bläck utföres.

Broderade Remsor.
Knyplade och virkade Spetsar finnes på lager.
Rekvisioner från landsorten expedieras skyndsamt och om-sorgsfullt. Allm. Tel. 51 65.

Beställ i tid **Utan att trampa** förflyter halfva vägen på Motorer och motorbåtar. tiggerfrihulet. Velocipeder och satser för mecanici. Fjäderstolar. Beg. automobiler billigt. Motorbåtar. Motorer f. roddbåtar m. m. Begär ill. kataloger. Arvid Schuberths Fabr. & H. A. B., Centralpalatset, Stockh.

Lait d'Aphrodite är till följd af sina antiseptiska beståndsdelar ett verkligt skönhets-medel, som åstadkommer en ren, smidig och hvit hud, förekommer och borttager pormask, finnar, fräknar, leverfläckar, solbränna o. s. v. Pris kr. 2.— pr flaska. I minut i alla bättre parfymaffärer. I parti genom **Grewell & C:o, Stockholm.** OBS! Till landsorten mot efterkräf.

Skandinaviska Orgelfabriken

rekommenderar sin tillverkning af

Pianos samt Orgelharmonier

för Kyrkor, Skolor och Hemmet, af in- och utlandets förmästa kännare vitsordade såsom de bästa. Prisbelönta på flera utställningar. Säljas äfven på afbetalning. Begär priskurant. **Mästersamuelsgatan 32, Stockholm**

SVENSKA KURORTFÖRENINGEN

Säsång: 26 Maj—bör-jan af Sept. — Intendent: **MÖSSEBERG** Rum m. m. genom Kamrerarekontoret, Dr Odenius, Stockholm. Falköping-Ranten.

1,00 Billiga lefnads- fot öfver hafvet. **Vattenkuranstalt och Sanatorium** omkostnader.

NORRTELJE HAFSBADANSTALT

Säsong 10 juni—1 september.

Vidtherömda Gytjemassage- och Tallbarrsbad jämte öfriga brukliga badformer. Under sishidne sommar serverades cirka 22,000 bad i varmbadhuset. Vacker natur med vidsträckt promenader. Sunda bostäder med landligt läge. God restaurant; billiga lefnadskostnader. Utmärkt musik. — Ansökningar till fria bad insändas före 15 maj. — Läkarevården bestrides af Doktor A. Brandt. Kamrer Th. Ohlsson expedierar beställningar af rum och badtimmar samt öfversänder prospekt, som äfven erhålles å Turist-föreningens byrå i Stockholm. (G. 97021)

Ronneby

Säsong 1 juni—31 aug.

Naturskönt läge nära Östersjön. Fullständiga prospekt gratis och franko genom **Brunnskottoret.** (G. 96804.)

Brunn.

DALARÖ.

Omtyckt bad- och sommarvistelseort vid Saltsjön.

Varmbadhus för alla brukliga badformer, spec. gytjemassage- och tallbarrsbad. Öppet från 10 juni. Sjukgymnastik och massage, elektricitet, vattenkur. Hypnotisk behandling.

Medicinska förfrågningar besvaras af Dr A. Hiller, adr. till 1 juni Stockholm, Floragatan nr 10, därefter Dalarö, Villa Terrassen. Upplysningar om rum och prospekt genom Fröken I. Westenius, Bokhandeln, Dalarö. (G. 97638)

Jämtland Undersöker
Pensionat EDENQUIST.
 Säsong 10 juni—1 september.
 Anmäl. Tisd. och Torsd. 4—6 e. m. Barnasylen, Sabbatsbergsvägen.
 Tel. Riks 5702.

Ljungskile Klimatiska kurort och hafsbadanstalt i Bohuslän, billig, berömd för sin naturskönhet, förordad i medicinska tidsskrifter.
 Öppen 1 juni—1 september. Läkare: t. f. provinsialläkaren med. lic. Arvid Westman. Prospekt portofritt från kamrerarekontoret (S. T. A. 09804)

Högt och vackert läge i skogrik trakt i Småland. **Lannaskede Brunns- och Badanstalt.**
 Öppen: 1 Juni—1 Sept. Läkare: Dr O. Sundell, Hvetlanda.
 Fullständig brunns- och badkur. Utmärkta gytjemassagebad, Nauheimerbad, tillredda med flytande kolsyra. Goda bostäder. Billiga lefnadskostnader. Rum och prospekt genom Brunnskontoret, Lannaskedebrunn. (G. 97183)

Ronningens Sanatorium
Saltsjöbaden,
 Öppnas den 1 juni detta år för mottagande af nervösa personer och konvalescenter eller andra, som önska lugn. Lungsotspatienter mottagas ej. Eleganta rum, förstklassig inackordering med 4 måltider. Stor trädgård, roddbåtar m. m. Vidare meddelar Fröken Edith Agnér, Föreståndarinna.

Skalstugan i Jämtland,
 belägen vid norska gränsen efter Karl Johansvägen Dufed-Levanger, 2000 fot öfver hafvet, mottager sommargäster och turister. Lugnt och stilla hus, bad, härlig fjällnatur, enastående sportterräng, utmärkta vägar, närbelägna, 4 å 5000 fot höga fjäll, att bestiga. Jämtlands lättast tillgängliga lappläger att bese, där öfver 1000 renar dagligen drivas i gärd för att mjölkas. Ak- och ridhästar, rodd- och segelbåtar, vägvisare, på rare samt roddare äro säkert att påräkna. Förfrågningar adresseras: Skalstugan på Dufed. (S. T. A. 73120)

TROSA bad- och sommarvistelseort
 rekommenderas som synnerligen angenäm. Ren och stärkande luft. Saltsjö- och alla slags varmbad. Två läkare på platsen. Daglig ångbåtsförbindelse med Stockholm. Vackra omgifningar. Förfrågningar besvaras af badkamreraren. (S. T. A. 72025.)

Äre Turist- och Rekreations-ort.
 Sommarsäsong: 1 juni—1 september. Läkare: Dr K. Söderling, Stockholm. Prospekt och rumsbeställningar genom Kamrerarekontoret, Äre.

Sozocrin är det tillförlitligaste toalettmidlet för hårets vård, vid hvars sammansättning tillbörlig hänsyn tagits till de rön och erfarenheter, som på alla senaste tiden blifvit gjorda af de mest framstående läkarna på hårhygienens område. Sozocrin befriar huden från mjäll, stärker hårrötterna och förhindrar hårets affallande. Genom dessa sina egenskaper är Sozocrin ett utmärkt framstående hårskyddsmedel, som äfven är behagligt och uppriskande att använda. Pris kr. 2.— pr flaska. I minut i alla bättre parfym- och herrekliperingsaffärer. I parti genom Grewell & C:o, Stockholm. OBS! Till landsorten mot efterkräf.

Oöfverträffad till frambringande af en vacker hud.
KALODERMA
 • KALODERMA-GELÉE • KALODERMA-TVÅL •
F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE.
 Erhålles å Apoteken samt 1:sta klassens Parfymeri- o. Frisér-Affärer.

Broby Hushålls-Skola
 erbjuder unga flickor ett angenämt godt hem och säker undervisning i bästa matlagning, äfvensom i alla slags handarbeten. Prospekt pr omgående.
Fru Elisabeth Gadd,
 adress Broby-Kristianstad.

JOH. LUNDSTRÖM & C:o.
Stenkol, Cokes,
 1:a maskinkrossad **Anthracit,**
 bästa bränsle för illuminationskaminer och värmenecessärer.
Carré-Briketter
 för kokspisar, kachelugnar, strykugnar m. m.
 Allm. tel. 22 88. Kontor: 22 Skeppsbron 22. Rikstelefon 427.
 Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 20.
 Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Farmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

Örebro
Albert & Marie Kex
 rekommenderas.

Trötthet och en ful gång
 försakas ofta af skoskaf, liktornar och ömma fötter. Ett mycket användt och utmärkt behandlingsmedel häremot är Dr: P. Håkansson's Salubrin.
 Hufvudvärk och sjuklighet uppträda ofta i sällskap med kalla fötter. Genom att behandla fötterna med Salubrin bringas huden i mera normal verksamhet.
 Vid behandling en kort stund med Salubrin kan man efter behag använda det utspäddt med vatten eller outspäddt; vid användande af Salubrinomslag endast utspäddt, såsom i den med hvarje flaska Salubrin följande beskrifningen fullständigare meddelas. Allmänheten varnas mot efterapningar af fabrikatet.

Äkta Ledolin och Ledolintvål
 rekommenderade af många läkare!
 Ledolin: Erkändt medel mot ekzem, skrofler, strup-, hals- och magkatarrer m. m.
 Ledolintvål: Af läkare erkänd den bästa för huden i svenska marknaden.
 Ledolinbröstkarameller, kraftigt häfvande af hosta och heshet samt kikkhosta.
 Tekniska Fabriken Ledolin, Stölm.

Fru Örn's Atelier,
STOCKHOLM,
 19 Tunnelgatan 19.
 Specialité: Kappor, Promenadkostymer, Brudutstyrlar.
 Londoner-, Pariser-, Wiener-mode.
 Elegant. Välkänt.

Nyhet!
Pasty Wafers
 särdeles finsmakande från Göteborgs Kexfabrik.
 De patenterade **Isskåpen**
 äro ojämförligast de bästa. Tillskrif Tranås Snickerifabrik. Adress Tranås. Rikstelefon 16. Katalog gratis. (G. 13406)

MACK'S
 PYRAMID
Glans-Stärkelse
 erkändt bästa i handeln.
 Fås öfverallt i Paketer å 10, 20 & 50 öre.
 H. Mack (Fabr. af Mack's Dubbel-Stärkelse) Ulm v. D.

Husmödrar!
 Mjölksseparator-flaskan afskiljer fullständigt grädden från mjölken, utan skumning. Mjölken kan lätt hållas afkyld och skyddas för dam och flugor.
 Flaskan rymmer 2 liter.
 Expedieras mot insändande af kr. 1. 80 i 10-öres frimärken.
NYA ESKILSTUNABODEN,
 Halmstad.

Otroligt, men sannt!
 För endast kr. 7.50 erhålles fraktfritt inom Sverige en komplett Elektrisk Ringledning, bestående af en prydlig ringklocka med element, 20 meter dubbeltrådig ledning samt tryckknapp, färdig till uppsättning. Allt af bästa kvalitet. Större ringledningssystem till billiga priser.
 Likvid pr postanvisning till
Albert Brunsog, Eskilstuna.
 Priskurant gratis.

Sängkläder!
 Undermadrasser af spån 4 kr.
 Krollspintmadrasser 10 å 12 kr.
 Tagelmadrasser 20, 30 å 40 kr.
 Resärmadrasser 20, 30 å 40 kr.
Järnsängar
 fr. 7, 12, 15, 25, 50, 75, 100 å 150 kr.
 Divaner 60, 75 å 90 kr.
 Möbelytger, Borddukar, Bolstervar & Piqué-täckan
 Sticktäckan från 5, 8, 12 å 15 kr.
 Filtar från 5, 7, 9 å 12 kr.
 Mattor, afpassade 10, 25 å 100 kr.
 D:o metervis, 1: 35, 2: 25 å 3 kr.
Fjäder och Dun,
 utmärkt vackra fjäder, fr. 1 kr., 1: 25 å 2 kr. pr kg. jämte Tagel, Krollspint, Ylleflock, Vassvipp
 m. m. till billiga priser i
John Yttermans Sängklädersaffär,
 11 Stora Nygatan 11, Stockholm.

Barnens bästa

befordras i hög grad genom rationel uppfödning från spädate åldern. Då ej den naturliga modersmjölken finnes att tillgå, bör därför den bästa konstgjorda söka åstadkommas, hvilket odisputabelt sker, om man använder **Dynamol.**
 Upplöst i utspädd komjolk ger den en lösning, som har samma kemiska sammansättning som modersmjölken.

Läkareintyg om Dynamol:
 »Under snart ett år har jag gifvit mjölkblandningar med **Dynamol** åt ett 30 tal, till större delen förut sjuka, späda barn, hvilkas uppfödning jag öfvervakat. Härunder har jag iakttagit:
 1:o) Att Dynamolmjölk kan utan olägenhet fördragas äfven af nyfödda;
 2:o) Att afföringarne utan afbrott under påfallande lång tid varit vackert gula, luckra och jämna, ofta förvillande lika bröstbarns;
 3:o) Att viktförökningen försiggått i flertalet fall ovanligt jämnt och närmast sig, hvad man är van att se hos friska bröstbarn;
 4:o) Att rubbningar i matsmältningen under användning af Dynamolmjölk ofta häfts utan användning af medikament.
Dynamol är således betydligt öfverlägset Mellins Food och torde kunna räknas till våra bättre mjölkpreparat.»
 Malmö den 29 april 1900.

Johan Cronquist,
 Medicine Doktor.
 »Brösarp 27/4 1900.
 Herr Apotekare F. Borg, Malmö.
 I eget hem har jag pröfvat Eder Dynamol på en liten nu 4 veckor gammal dotter. En ganska svår tarmkatarr har utan medikamentös behandling, endast med användandet af Dynamol gått alldeles tillbaka och befinner sig hilla i högönsklig välmåga, tack vare det utmärkta näringsmedlet.
 Till följd af födans koncentration och ringa retning på tarmkanalen, kan barnet stundom ligga torrt och rent ända till 6 timmar, hvarföre de från alla artificiella uppfödningmetoder oskiljaktiga, envisa och smärtande ekzemen kring stolgången helt och hållet saknas.
 Högaktningfullt
R. Malmgren,
 Provinsialläkare.
DYNAMOL försäljes å alla apotek till ett pris af 3 kronor för 500 gram. Denna mängd räcker till 10 å 12 liter dynamolmjölk.
 All i handeln förekommande **Dynamol** kontrolleras till sin sammansättning af stadskemisten i Malmö, fl. dr D. S. Hector.
 Partiförsäljning från apoteken »Nordstjernen» i Stockholm och »Enhörningen» i Göteborg. Hufvudnederlag apoteket **Fläkta Örn** i Malmö.
 (G. A. M. 60059)

Kontinentrouten TRELLEBORG—SASSNITZ
 2 turer dagligen i hvardera riktningen.
 Vidare meddela: Stockholms Resebureau, Stockholm; Göteborgs Resebureau, Göteborg och Kontinentkontoret, Trelleborg.

Herr Axel Lennstrand.
 Gelle.
 Min lille son Edgar, som alltsedan han var sju veckor gammal blifvit uppfödd med »Mellins Food», befinner sig däraf synnerligen väl. Han var, då fotografien togs 10 månader och vägde då öfver 10 kilo. Ett godt resultat!
Thorvald Nyström,
 Red. af Waria.
 Stockholm den 4 maj 1900.
MELLINS FOOD är analyseradt af professorn vid Karolinska institutet i Stockholm, greve K. A. H. Mörner, hvilken om preparatet lämnar de bästa vittnesord.
MELLINS FOOD är använt af bland andra det Engelska Konungahuset samt Kejsarinnan af Tyskland, hvilken senare om preparatet lämnat ett erkännande intyg.
 Prof af **MELLINS FOOD** sändes gratis och franco på begäran från Axel Lennstrand, Gelle.
MELLINS FOOD finnes på apoteken samt hos alla väl fournerade specialhandlare.

Husmodrar!
Spara
är lösen för hvarje
husmoder med en
begränsad hus-
hållspänning!
Huru göra en
verkligt stor bespa-
ring? Jo, använ-
den i Edra hushåll
Pellerins Margarin,
Göteborg, som är
bäst, drygast och
billigast!

Sparkasseräkning
5 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
8 Drottninggatan 8
Mynttorget 4 Drottninggatan 102

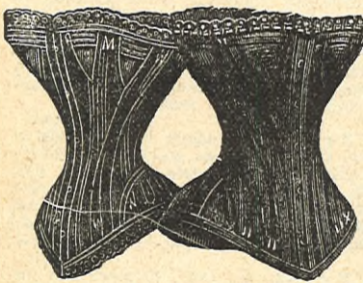
Fru Sofia Larsson, Jönköping.
"ÖRTMIXTUR" för magsjukdom.
Har rönt exemplös framgång. Flera tu-
sen människor välsigna den. Rekomen-
deras af läkare och barnmorskor. 6 fl. på
en sats kosta 4: 40 pr sats. Sänds på järn-
väg mot efterkräft, på båtar endast då den
är förut betald. Uppgif den sort, som öns-
kas. Endast hel sats sändes.
N:r 1. Hellsöande för kronisk förstopp-
ning, magkatarr m. m.
N:r 2. Hellsöande för magsyra, kolik,
gallsten m. m.
N:r 3. Bindande för tarmkatarr, diarré
m. m. — Jönköping i januari 1899.
Återförsäljare för Sthlm Ernst Folke
Karlaplan 1. Allm. 5730. Rikst. 3016.
Sofia Larsson, Östra Storgatan 63,
Jönköping. Rikstelefon.

Sotiga

och smetiga fotogénkög blifva såsom nya ef-
ter behandling med **Lagermans Kraft-
Skur-Pulver**, som säljes hos alla herrars
speceri-, diverse- och järnkramhandlare i
riket. Ende tillverkare: Kraft-Tvål-Fabriken,
Jönköping.

Utlåtande om Mellins Food.
Öfversättning.

Berlin, den 14 april, 1893.
På begäran af Herr Mellin intygas här-
med, att hans näringsmedel för barn »Mel-
lins Food» med bästa resultat användts
för de unga Prinsarne, Söner af Deras Kongl.
Majestäter, Kejsaren och Kejsarinnan.
Hennes Majestät Kejsarinnans och Drott-
ningens Kabinett.
MELLINS FOOD är analyseradt af
Professorn vid Karolinska Institutet i Stock-
holm, Grefve K. A. H. Mörner, hvilken om
preparatet lämnar de bästa vitsord. »Mel-
lins Food» är användt af bland andra det
Engelska Konungahuset samt Kejsarinnan
af Tyskland, hvilken senare om preparatet
lämnat ett erkännande intyg.
Prof af MELLINS FOOD sändes gratis
och franko på begäran från **Axel Lenn-
strand**, Gefle. MELLINS FOOD finnes
på apoteken samt hos alla väl fournerade
specerihandlare.

Snörlifvet La Gracieuse.

Detta så mycket omtyckta och för äldre,
korpulenta personer rekommenderade snörlif,
som förut endast har funnits hos Hen-
ric Labatt, finnes nu i stort lager hos
undertecknad. Snörlifvet tillsändes, om
lifvidden uppgifves.

Amanda Smedberg,
29 Drottninggatan 29.

Capsuloids

förväna dagligen såväl läkare som allmän-
heten därigenom, att, då de intagas endast
såsom medel mot bleksot och blodbrist, fin-
ner man, att det nya röda blodet som så
hastigt alstras genom begagnandet af Cap-
suloids fullständigt botar den ihärdigaste oord-
ning i matsmältningsorganerna, och den en-
visaste förstoppning, hvilka förut ansetts så-
som obotliga.
Dr Campbells rödt blod bildande Cap-
suloids säljas å alla apotek å kr. 2,50 för ask.
Tillverkas endast af the Capsuloid Comp.,
31 Snow Hill, London.

Züricher-Sidentyger

till fabrikspriser franko och tullfritt
från 50 öre pr meter till kr. 20.

Nyheter för sommaren!

Engelska och Svenska BOMULLSTYGER, äfven Almedahls Franska
MUSSLINER, PERCALER, SATINER och PIQUÉER. MUSSLIN- och ALL-
MOGE-GARDINER passande till landet, Hvita och Crème TRÄDGARDINER,
BORDDUKAR, SCHALAR, STRUMPOR, TRICOT och SKJORTLIF m. m.
Stort välsorterat lager. Billiga priser.

EDVARD RAHM,

N:o 1 Humlegårdsgatan N:o 1.

Margarin-Aktiebolaget Zenith, Malmö.

Zeniths Margarin står främst i smak och arom.
Af såväl Gräddmargarin som vanlig Margarin tillverkas
flera kvaliteter.
Uti Zeniths Margarin ingå inga tekniska preparat.
Använd uteslutande Zeniths Margarin.

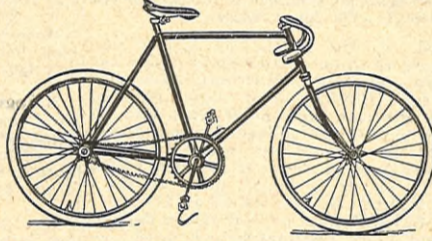
Ärade Föräldrar.

»Allenburys» Food lämnar full ersättning för modersmjölken. Det är framställt
med fäst afsende på barnets utveckling och matsmältningsförmåga och då barnet ef-
ter, som det växer, behöfver kraftigare näring förekommer detta Food i 3 serier näm-
ligen:

- N:o 1 afsedt från födelsen till 3 månaders ålder.
 - N:o 2 afsedt från 3 till 6 månaders ålder.
 - N:o 3 (Malted Food) från 6 månaders ålder, äfvensom för svaga och af dålig
mage lidande personer.
- Säljes på apoteken samt i hvarje välsorterat speceri- och delikates-affär i riket.
I parti genom A. W. HELAND, Norrköping, Rikstelefon 1191, och ADOLF
AHLGREN, Gefle, Rikstelefon 1165.

Husqvarna Velocipeder

äro utmärkta genom
sin lätta och behagliga
gång samt sitt ele-
ganta utseende.

Erhållas genom:

Husqvarna Generaldepoter i Stockholm, Kristiania och Helsingfors.
Husqvarna Depoter i Göteborg, Malmö, Norrköping, Helsingborg, Jönköping, Up-
sala, Kalmars, Sköfde, Borås, Gefle, Sundsvall och Östersund samt
Husqvarna representanter i öfriga städer och å de flesta större platser i Skandi-
navien och Finland. — Katalog för 1900 på begäran gratis och franko.

Allm. 868 Riks 179.
4736
Olaus Olssons Kolimport-A.-B.
Stockholm.
1:ma ANTHRACIT.
Hushållskol. Cokes. Marie-Briketter.

Nytt! Lundby Skönfärgeri och Kem. Tvättanstalt, Göteborg.

behandlar allt till Herr-, Dam- och
Barn-garderoben hörande. Herrkosty-
mer lagas m. m. om så önskas. Eget
skrårderi. Insänden direkt Edra plagg,
som tvättas, färgas m. m. fort, väl och
billigt. Tidsenlig, ny metod; fabriks-
messigt.

Barrys Tricopherous,

behaglig och antiseptisk toaletttartikel för Huden och Håret!
Säkraste medel vid behandling af kross- och brännsår, blånader, utslag m. m.
Ofelbart mjellbetriande, omöjliggör tinkturen härets affallande, håller hårfästet rent
och friskt samt befördrar således hårväxten. Finnes till salu å 2 kr. 50 öre pr flaska
i Parfymaffärer och Herrekiperingar samt hos Herrar Hårfrisörer.
Lager hos **Rudolph Jeanson**, Stadsgråden N:o 14 A, Stockholm.
Allm. Telef. 34 74.

Kneippanstalten Byle-Wörishofen Vingåker.

Förfrågningar besvaras genom kamrerarekontoret och
Rikst. 22 78.
Saltsjöb. 41
Damerna hänvisas till N:r 6-7 af tidn. »Helios».

Turistlif, Frilufts- & Sol-kurer. Rum för 12
kr. pr månad. Kost, första klass 2:—, andra
klass 1:— pr dag. Bad. Massage. Grekiska
Oljemassagebad. Strandbad i sjön Tisnaren.
Kurort för lärare, lärarinnor, tjänstemän i ban-
ker, kontor m. fl.
OBS! Ren naturbehandling. Elektriska ljusbud.
CLARA SMITT-DRYSELIUS,
exam. vattenläkare.
sbadinstitutet Helios, Stockho:m.

Rekvirera provver af våra nyheter i svarta, hvita & kulörta siden-
tyger. Gediget urval till bal-, sällskaps- och promenadtoiletter.
Sändas direkt till privatpersoner meter- & styckevis.

E. Spinner & C:ie, Zürich, Schweiz

förr J. Zürers Sidenfabrik, äldsta Siden-etablissemnetet i Zürich
grundlagt 1825.

Banyuls Trilles.

Ett aptitgivande, magstärkande
vin, afsedt för konvalescenter
och svaga personer i allmänhet.
Rekommenderadt af många hrr
läkare.

Pris pr butelj kr. 3,50 hos
Högstedt & C:o,
Stockholm, 39 Regeringsgatan

Drick ej så mycket

oblandadt kaffe, som alldeles
förstör Eder, utan blanda det
med **Stockholms Kaffe-Ak-
tiebolags** berömda **Intubi-
kaffe**, som gör kaffet godt,
helsosamt, välsmakande, yt-
terst drygt och billigt samt för-
hindrar kaffeförgiftning.

Paketer å 25 och 10 öre i
alla Speceri- och diverseaffärer.
OBS. att firmans namn, **Stock-
holms Kaffe-Aktiebolag**, är
tryckt å alla paket, ty endast
dessa äro verkligt äkta.

Förstklassiga **Pia-
nino** och **Flyg-
lar** efter Steinways
nyaste system samt
**Orgelharmoni-
um** med pat. »pip-
ton» och »pedalbas-
» belånade med 26
första pris från in-
och utlandet, tillver-
kas af

ÖSTLIND & ALMQUIST, ARVIKA.

Lager och filialexpeditioner:
STOCKHOLM GÖTEBORG
50 Vasagatan 50, 1 tr. 18 Västra Hamng. 18.

Nyaste & finaste
Parfym
för hädskän

Perles d'or
Wilhelm Bieyer,
Frankfurt
a. M.

Finnes i alla finare
parfymaffärer.

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.

Hushållräkning 5 %
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Aktiebolaget
Sundsvalls Handelsbank,
Gustaf Adolfs torg 14,
godtgör å Sparkasseräkning 5 proc.
(G. 94245)

Depositionsräkning
Räntegodtgörelse 5 1/2 proc.

Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
Afdelningskontor: HÖTORGET 8.

Sparkassa 5 1/2 proc.
Aktiebolaget
Stockholms Privat-Assistans.
Bank- & Hufvudkontor
16 Regeringsgatan 16.

Inteckningsbolaget.
— Stockholms Intecknings-Garanti-Aktiebolag —
Hufvudkontor: **Malmstorgsgatan n:r 1,**
öppet 10-3.
Afdelningskontor: **Biblioteksgatan n:r 13,**
öppet kl. 1/2 10-3.

Depositionsränta 5 proc.
Upp- och Afskrifningsränta 3 »
Sparkasseräkning (vid Afd.-kont.) 5 »
På kapitalräkning å 6 mån. uppsägning
godtgöres Bankens högsta depositionsränta
och tillämpas vid inträffande ränteförändrin-
den nya räntesatsen omedelbart utan före-
ående uppsägning. (S. T. A. 68017)gg

Tidaholms Fantasmöbler,

rikhalt. urval i for-
nord. stil. Fullst.
rumsmöblemang ut-
försas i alla olika
variationer efter or-
der. Uppgif önsk.
förlag och begär priskurant.
Försäljningsmag. Beridarebang. 27, Sthlm.
Tidaholms Brudes Aktiebolag, Tidaholm.

Säkert skydd mot mal!
I parti och detalj, emot efterkräft.
Minsta sändning en kr. Bref besva-
ras genast!
Lennmalm & C:o, Norrköping.

O. A. Nilssons Advokatbyrå
Innehafvare:
O. A. Nilsson, Arthur Rockström,
Hofrätts e. o. notaries.
38 Stora Nyggatan 38.
Allm. Tel. 2157. Rikstel. 24 08.
Kontorstid 9 f. m.—4 e. m. Årsackord
på förmånliga vilkor. Engelska och
tyska talas. (S. T. A. 64263)

STANLEY

äro utmärkt
god hällbar
och lättgän-
de velociped
med patente-
rade uppfin-
ningar.
**NORNANS
SYMASKINS
VERKSTADS
AKTIEBOLAG**
Göteborg.
Prisk. gratis.

KNEIPP BADEN BORG, NORRKÖPING.
Vår- och Sommarmån. gifva goda resultat.

Gahnelit
 för munnens, svalgets och hudens
 m. m. vård
 tillverkas under kontroll af professor
CARL SUNDBERG.
 Öfverfettad
Gahnelit-tvål.
 Ny, pillerad tvål,
 gör huden fin och mjuk.

KÖKSALMANACK

Redigerad af **MATHIOLA.**
FÖRSLAG TILL MATORDNING
FÖR VECKAN 3—9 JUNI.

Söndag (Pingstdagen): Buljong med macaroni; ugnstekt lax med champignonsås; stekta dufvor med grönsaker; sparris med skirt smör; citronårta.
 Måndag (Annandag pingst): Spenatpuré; inkokt ål; falsk rådjursstek; frusen vaniljkräm.
 Tisdag: Oxstek med potatis; filmjölk.
 Onsdag: Pappersill med potatis; krusbärskräm med mjölk.
 torsdag: Ärtor med fläsk; plättar med sylt.
 Fredag: Ärtpuré; stufvad gädda.
 Lördag: Kalkskuren oxstek med stufvade sockerärter; fruktsoppa.

RECEPT:

Citronårta: 250 gr. skirt smör röres med 250 gr. fint socker och det afrifna skalet af en citron; då detta synes tjockna litet, nedröres ett i sänder, 10 äggulor och därefter 70 gr. skalad och finstött mandel, allt detta skall röras ½ timme. Först därefter nedröres 250 gr. mjöl och sist de till hårdt skum slagna äggvitorna. Af denna smet gräddas 3—4 bottenar. Mellan dessa lägger man först kokad citronkräm, eller ett följande citronmos: 125 gr. väl urtvättad smör smältes i en panna, men öfver svag eld, ty det får ej fräsa det alla minsta; däri nedröras 4 äggulor, 125 gr. strösocker, skalet af en och saften af 4 citroner; mera socker kan efter behag tillsättas. Röres öfver svag eld tills det börjar tjockna, då det aflyftes och röres ännu en stund. Då det svalnat bstrykas tårtbottnarne därmed och hopläggs. Tårtan bör stå till andra dagen då man med skarp knif renskar kanten, öfverstryker hela tårtan med sockerglasyr och dekorerar den efter behag med kanderad frukt, hvaribland citronskivor ej få saknas.

Spenatpuré: Spenat förvälles och hackas fint; smör och mjöl fräses och spenaten lägges att väl fräsa däri. Spädes sedan med buljong lagom till soppa. Buljongen behöver ej vara stark — kalfbuljong kan användas — soppan blir ändå god. Förlorade ägg kunna serveras härtill som till nässelkål.

Frusen vaniljkräm: En stång vanilj kokas ½ timme i 1 3-dels liter söt grädd, som under tiden spädes med litet söt mjölk, så att den ej får koka in, utan bibehålles vid samma kvantitet. Vaniljen upptages och 155 gr. socker lägges; 5 äggulor vispas i den kokande vaniljmjölk, och då den börjar tjockna aflyftes kastrullen och 5 till

Kongl. Hofleverantör
Winborgs

hårt skum vispade äggvitor nedröras, hvarefter krämen röres tills mesta hetan afgått, då den ställes att kallna. 2 3-dels liter söt grädd vispas till hårdt skum, som nedröres i krämen, hvilken nu hålles i en form med tätt lock, som omlindas väl med papper och nedsettes i smält sönderhuggen och saltad is att frysa i 3—4 timmar. Man måste noga tillse, att isvattnet ej får rinna in i formen. När puddingen skall serveras, doppas formen hastigt i varmt vatten.

Falsk rådjursstek: En vacker färsstek befrias från alla hinnor, gnides med litet bevarade gröna enbär och nedlägges i en lag af hälften ättika och hälften rödvin, som gärna bör vara mörkt, ty däraf får köttet den bruna färgen, som villebråd har. Några skurna schalottenlökar, 1—2 lagerblad, litet hel peppar och ett tjog gröna enbär lägges. I denna lag skall köttet ligga 3—5 dagar och flitigt vändas. Stekes som vanligt.

MATSEDLAR

VEGETARIANSKA

af fru **L. DEUTGEN.**

Söndag: Hvitkålssoppa; blandade grönsaker med bottenudet; fylld omelett; saltzburgerklimpar 1) med rabarberkompott.
 Måndag: Potatispuffer 2) med gurksalad; risplättar med mandelsås 3).
 Tisdag: Gröna ärter med potatisnudel 4); mannagrynspudding med persikokompott.
 Onsdag: Låda af morötter med gräddpotatis; välling på majsflingor; äppeldomino 5).
 torsdag: Gröna bönor med ugnstekt makaroni; passerad grönsoppa; hvetebrödspudding med kompott af dadlar.
 Fredag: Linsragu med oskalad potatis; spenatkroketter 7); rishvirvel med kompott.
 Lördag: Svampkroketter med semlabullar och gurksås 8); hafresoppa; vindböjtlar med vinbärsgele.

RECEPT:

1) 150 gr. smör röres till skum, blandas med 2 hela ägg och 2 gulor, litet salt och 200 gr. fint mjöl, så att det blir en smidig deg, hvilken varsamt hopröres med de 3 till skum slagna hvitorna. Under tiden sätter man på ett lågt kärl med så mycket mjölk, att den till omkring ett halft fingers tjocklek står öfver botten. När mjölken kokar, så lägges de af degen med en sked bildade klimparna på ett litet afstånd från hvarandra. Under det mjölken vid sakta eldning kokar, stekas klimparna på båda sidor gulbruna, hvarefter de serveras beströdda med litet socker.
 2) 1 liter råskalad och rifven potatis hopröres med 4—5 ägg, litet sur grädd, finhackad, i smör brynt lök och och så mycket mjöl, att det blir en tjock välling. Af massan stekas på svag eld större eller mindre tunna pannkakor.
 3) 30 gr. rifna mandlar kokas med 20 gr. socker i en half liter mjölk, därefter blandas såsen med mycket litet, i kallt vatten upplöst potatismjöl, uppkokas än en gång och afredes slutligen med en äggula.
 4) En tallrik kokt, ännu het potatis skalas, krossas och hopblandas med 2 skedar mjöl, ett ägg och litet salt till en deg, af hvilken fingerlika nudel formas, som stekas på alla sidor gulbruna.
 5) Från stora äpplen uttagas kärnhusen, hvarefter hålen fyllas med korinter, socker och litet kanel. Omkring äpplena bredes smördeg, hvilken bstrykes med uppvispad äggula och beströses med socker, vid serveringen likaledes med finhackad mandel.
 6) Tysk linsen (en sorts ärter) lägges kvällen förut i kallt vatten, som sedermera användes vid kokningen. Äro de mjuka, så passeras de genom en sil, hvarefter de hopblandas med saltgurkor, färska eller marinerade svampar, lök och persilja, allt fint hackadt, samt

BARNÄNGENS
 antiseptiska
Vademecum.
 Nutidens yppersta *
 * * toalettmedel.
 Oskadligt. Välsmakande. Äger största antiseptiska värde. Är mångsidigast gagneligt. Blir i längden billigast.

med kapis, citronsaft och salt. Massan får sedan koka väl en kvarts timme.

7) Färdigkokt spenat med litet mjöl, sammanhackad så den kah beräknas blifva tjock, blandas med små hvetebrödstärningar, som brynts i smör, och så mycket rifvet bröd, att platta croketter kunna formas, hvilka stekas bruna, efter att hafva vältrats i mjöl och sedan i en blandning af äggula och rifvet bröd.

8) En matsked mjöl sammanfräses med 50 gr. smör, hvarefter litet salt, citronsaft och så mycket hett vatten tillsättes, att det blir en icke för tunn sås; till denna grundsås sättes nu efter behag dill, persilja, rödlök, gräslök kapis, i små tämningar skuren gurka, hvarefter den får koka ännu en stund.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinna äger att på denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

G. O. Gif honom tre gånger dagligen en liten tesked maltingextrakt med järn. »Smörja» hjälper naturligtvis ej.
LÄSARINNA. »Sär» säger för litet för att man blott däraf skall veta något närmare om utslaget i fråga. Sannolikt är det väl ett exzem, men behandlingen af dessa är så olika i olika fall, att vi ej kunna gifva er råd.
MALIN. Se svar till 23 år 1) i n:r 7.
ELIN. Gurgla er 5—6 gånger dagligen med ljumt Emservatten och drick morgon och afton ett glas dylikt (50 gr. varmt).
HERO. Humbug.
HÄRVÄXT. 1) Se svar till Anna 20 år i n:r 5. 2) Se svar till Lissie 1) i n:r 4. 3) Se svar till 25-åring i n:r 7. 4) Nej det finnes ej. 5) Se 2).

ASTRID. Skall ni sköta er hemma, bör ni helt enkelt följa föreskrifterna för 23 år 1) i n:r 7. Dessutom korta bad i öppet vatten alla varma dagar.
LILLAN. Se svar till Pansy i n:r 3. Stora utsikter att bli bra har ni i alla händelser ej.
ELLEN. Af dessa tre — Visby.
THYRA. Sannolikt blott följer af blodbrist. Följ därför föreskrifterna för 23 år 1) i n:r 7.
OROLIG HUSTRU. Det enda vi kunna svara eder, är, att om utgjutningen ökas i stället för att minska, så bör han sedan behöfva komma bort till någon lämplig kurort.
SARA. Dylika medel finnas helt säkert ej annat än i folktron och — annonserna!
BERGHOLD. Denna kur är den pålitligaste af alla dylika och slår sällan fel. Ni bör därför ej göra om denna (eller använda någon annan), innan ni med afföringarna märker bandformiga, gråhvita, längre eller kortare stycken, ty detta är enda säkra beviset att mask finnes.

D r — d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinna äger att på denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 429. Hvad skall man göra för att hindra mask att förstöra möblerna?
 S. G.
 N:r 430. Skulle någon vilja råda att ensamt sjukligt femtioårs fruntimmer, hvart hon skall vända sig för att kunna komma in på något sjukhem eller hem, där hon kan tillbringa sina återstående dagar? Hvilka äro villkoren för att komma in på Kungsholms sjukhem? Är icke alledeles medellös, utan kan betala något.
 Mathilda.

N:r 431. Undertecknad läste för några år sedan i Iduns svarafdelning om att man såsom botemedel mot fleråriga frostsador använde smultronspirit. Har förgäfvets bladdrat genom de 4 sistå årgångarne utan att finna medlet. Får därför bedja meddelarinnan vara af den godheten att än en gång låta det komma till allmänhetens kännedom.
 En Evas dotter.

N:r 432. Kan någon gifva mig beskrifning på några starka och billiga gardiner, passande för sängkammare?
 H. A—a.
 Norrlänning.

N:r 433. Hvarest köpes Youngs Memiograph?
 Norrlänning.

N:r 434. Kan någon upplysa om hvar musikern, herr Leander Lindman nu uppehåller sig?
 L. Av.

N:r 435. Hvar skall jag få orden och musiken till Metellas aria ur Offenbachs »Pariserliß»?
 Vissångareamatör.

N:r 436. Hur färgas spån till hattar och andra arbeten bruna?
 M. S.

N:r 437. Hvar köper man billigast dalkulledräkten? Svar utbedes under adress: Ingrid Bodström, Michaelsg. 8, Helsingfors, Finland.
 N:r 438. Finnas några sjukhem i Stockholm för utbildande af sjuksköterskor?
 Viwan.

N:r 439. Hvar kan man få nya fötter istickade i fina yllestrumpor (väfda)?
 Carolina.

N:r 440. Önskar att få veta vid hvilka läroanstalter för flickor fri undervisning meddelas.
 Intresserad.

N:r 441. Med anledning af svaret n:r 78 ombedes Karla Rönne att godhetsfullt besvara nedanstående frågor:
 1) Användes den däri omtalade kamferspriten utspädd?
 2) Huru ofta bör man tvätta sig i den?
 3) Skall man endast tvätta sig på de fräkniga ställena, eller öfver hela ansiktet?
 4) Huru länge får man hålla på med detta, innan fräknarna gå bort?
 5) Är det ett bepröfvadt medel?
 Förgät mig ej.

N:r 442. Vill någon gifva anvisning på goda skolor med ordinarie pris för nybörjare. Har två flickor, som skola börja skolan i höst. Vasastaden, Norr eller Klaratrakten vore lämplig.
 Är det bekant, hvem som innehar flickskolan vid hörnet af Klara kyrkplan, hörnet af Brunkebergsgatan, hurdan den är samt villkoren?
 Moder.

N:r 443. Vill någon upplysa om till hvem man skall vända sig för att kunna vinna inträde i Sveriges Allmänna Konstristförening? Hvilka fördelar man därigenom kommer i åtnjutande af? Hvad priset är?
 Pappersdraken.

N:r 444. Hur bakas hafrebröd? Är det hälsosamt?
 Jack.

N:r 445. Huru skall man bäst använda de för länge sedan urmodiga äkta schalarna?
 Landtfru.

N:r 446. Huru skall jag väfva ljusa, trefliga och billiga bomullsklädningar? Skall jag väfva rutiga eller släta, och hvilken färg?
 Husmor.

N:r 447. Jag har kalla händer och detta är en stor olägenhet, i synnerhet då jag skall spela piano. Vill någon vara så utmärkt hyggelig och säga, huru jag skall bli varm om händerna?
 Förgät mig ej.

N:r 448. Hvar skall man få ny inredning i gamla album?
 Prenumerant.

N:r 449. Vill moster Emma eller någon annan säga, huru jag skall väfva vackra gardiner, med 4 eller 6 skaft och 4 trampor? Äro inte tvärrandiga med ljusa bottenar och ränder i flere kulörer trefliga? Huru kunna få något mönster för randningen?
 Husmor.

N:r 450. Hvilka krukväxter äro hälsosamma att ha i sofrum?
 Kerstin.

N:r 451. Kan man själf lära sig att teckna och måla?
 Annie.

N:r 452. Bedes om beskrifning på några lekar, som intressera större gossar.
 E. L.

N:r 453. Finns några stipendier, som lärarinnor kunna få söka?
 Anna.

N:r 454. Kan någon gifva anvisning på några goda inackorderingsställen för sommaren, dels i Jämtland, helst vid Dufved eller Ann, dels i Dalarne eller annan vacker trakt i mellersta Sverige, dock ej alltför långt från Stockholm?
 Maria H.

N:r 455. Hvad åligger en öfverlärare vid folkskolan?
 A. M.

N:r 456. Kan man utan föregående undervisning skära i trä, och hvilka verktyg behöfver man därtill? Huru dyra äro verktygen?
 S—d Th—n.

N:r 457. Finns något sätt för en nybörjare att få god fingerfärdighet i pianospelning, fastän hon börjat, sedan hon blifvit »gammal».
 Thärdig.

N:r 458. Hvar kan man bäst utbildas till skicklig mejerinna? Får man lära fritt eller hvad kan det kosta, och hur lång tid tar en kurs?
 B. S.

FREJA-MAGASINET
 C. E. LAGERSTRÖM
 18 Humlegårdsgatan 18,
 29 Drottninggatan 29,
 18 Götgatan 18.
BLUSAR
 af Siden, Bomull och Ylle i rikt urval till lägsta pris.

N:r 459. Kan någon upplysa mig om, hvar och när den bekanta tyska författarinnan Nataly von Eschstruth är född, hvilka hennes föräldrar äro, med hvem och när hon gifte sig och hvar hon nu har sitt hem?
 Ella.

N:r 460. Hvad skall begagnas för att färgerna på kolorerade kort (fotografier) skola sitta i och hvad kallas den färgen, som användes?
 Amatör.

N:r 461. Hvarför kan man bättre och konstnärligare framställa figurer och landskap i gobelinväfnad, än med någon konstsmånad såsom schattérsöm eller gobelinsöm?
 M. S.

N:r 462. Vill någon säga mig, hvilken badort skulle vara bäst för genomförling åstadkommen reumatisk värk och mattighet, reumatisk hufvudvärk och stundom äfven svindel? Kostnader i ett för allt per dag eller månad vid en badort?
 Margot 35.

N:r 463. Skulle någon vilja lämna mig upplysning på några bra och ej för dyra pensioner i Tyskland samt det månatliga priset? Är Marie Claudi's pension i Hannover bekant? Hur lång tid bör jag beräkna, då jag förut läst ganska mycket tyska och är mycket intresserad däraf? Bör jag uteslutande studera tyska språket under min vistelse därute, eller dessutom taga lektioner i franska och engelska?
 Sia.

N:r 464. Kan i dessa dyra tider 300 kronor i hushållspengar hvarje månad anses obilligt för ett hushåll på 12 personer? Häri inberäknas kostnader för tvätt, lyse, underhåll af husgeråd och möbler etc. samt tjänarnes löner, 45 kronor i månaden. Härtill kommer mycket främmande i enkelhet, d. v. s. icke kalaser. Däremot icke kläder, nöjen, sprit, ved och hyror.
 Husmor i stad.

N:r 465. Hvilken blyertspenn-fabrik är den äldsta och mest ansedda af de två: Johann Faber eller A. W. Faber?
 Alla ätta.

N:r 466. Huru tillagas s. »k. broderi»?
 Husmor.

N:r 467. Huru skall man på egen hand kunna lära sig grafologi? Hvilken bok eller hvilka böcker skall man begagna sig af?
 Skön-Anna.

N:r 468. Huru skall jag utan elektricitet få bort en lätt skuggning på öfverläppen? Den märkes visserligen ej mycket, emedan jag är blond, men ej, den finns där ändå!
 Esaus fränka.

N:r 469. Tacksam för beskrifning på en stilig velocipedmössa för damer.
 Fröken Bicycle.

N:r 470. Vill någon vara god upplysa mig om, huruvida det finnes någon bok, som lämnar noggranna regler för sörs delning på tvåanne raden?
 Fyra timmar.

N:r 471. Vill någon låta mig få orden till en dikt, en parodi (af Gösta?), hvilken, som jag tror, slutar så här: Då klappar hjärtat inom skaldens väst, Men sångmön sadlar guldbevingad häst, Och förer skalden öfver berg och dal Och sätter honom på — ett hospital!
 Tussilago.

N:r 472. Är det omodernt att begagna låghalsade sommarblusar?
 Svanhals.

N:r 473. Huru skall jag fästa filt på en marmoryta? Har försökt lim, klister och syndetikon, men utan resultat.
 Rådlös.

N:r 474. Vill någon vara snäll och gifva mig beskrifning på ingredienserna till kitt att använda till åkta porlän?
 Rådlös.

N:r 475. Hvar läres bäst hushåll, i familj eller i hushållsskola? Finnes på landsbygden några hushållsskolor för bildade flickor? Männe någon i Bohuslän?
 Asta.

Konstväfnader
 alla slag, äfvensom hemväfda herr- och damtyger appreteras af

ÖRGRYTE

Kemiska Tvätt- & Färgeri-Aktiebolag,
 48 Kungsgatan 48,
 GÖTEBORG.

Duktigt nappatag

kan man påräkna med
Fiskredskap från

John Fröberg, Finspong.

Illustr. priskurant gratis,
ej franko.

torget och sälja, att detta skulle vara målet hvarföre hon sträfvade, eller att hon ens skulle behöva att själv stå där? Till det arbetet kan väl hvilken klok människa som helst vara duglig, och det finns, som väl är, kloka och förståndiga varelser, som icke äro bliddade, ty detta ansågs ju som hinder!!

Och om hon nu af ekonomiska skäl tvingas att utföra detta arbete, i våra fria tider med dess olika former för penningförvärf, vore det väl så himmelskriande om hon gjorde det?

Jag frågar: står icke den bildade kvinnan i en mycket ömtäligare ställning vid sin tjänst på sjukhus och hospitaler, som massös, sor läkare? Men här anses det dock icke på något sätt förnedrande. Just därför, att ett så oklokt och tanklöst svar kan nedslå det unga friska mod, som vill bryta sig en bana på en ny, praktisk och framför allt icke öfverfylld väg, kan jag icke tillåta utan måste säga min mening, äfven med fara för »moters» vrede! Hade jag tio döttrar, skulle de få bli trädgårdsmästare allihop, om de blott kände häg där för. Och som en särskild Guds gåva må man väl anse detta, att utpräglat häg eller anslag för något yrke finnes. Hvilket vidsträckt fält för arbete och utvidgning af detta: frukt, blommor, grönsaker, bär, allt går åt och kan odlas och drivas efter allt bättre och bättre metoder.

»Alde och »Ung trädgårdsgående fruskola ha tack för sina svar, det var glädjande att se, att de finnas, som inse att detta är en god bana och just lämplig för kvinnan. Jag önskar att någon förmån dam ville egna sig åt detta yrke lika väl som åt sjukvården och därigenom rödja väg för de enklare och försäga; eller än bättre att vår drottning täcktes upptaga denna idé och gifva ett stipendium eller på annat sätt intressera sig för detta yrke och därigenom höja och odla den för oss andra vanliga dödliga.

Frisinnad blomstervän.
N:r 239. Tag barken af andra årets skott af fläderbusken. Det yttersta gräs af barken skrapas af, likasom det som sitter närmast trädet, hvaremot det mellersta grönaktiga är det, som skall användas. Detta skäres i små stycken, så mycket som kan rymmas sammanpackadt i en hand. Detta lägges i ett tredjedels stop söt grädd och kokas in till ungefär hälften. Därefter tages det af elden, silas och en matsked god tjära tillsättes, hvarefter det på nytt sättes öfver elden, och man rör däri, tills det nätt och jämnt kokar, då det är färdigt. Salfvan smörjes morgon och afton med fingret tunt på de sjuka ställena; den sätter omsider en mörk skorpa, som torkar och faller af, då det är läkt inunder. Man skall ej bli rädd, därför att det tyckes bli värre under en dags tid.

— Se mitt svar n:r 204.

N:r 258. I en kopp varmt vatten upplöser man en tesked klöfversalt. Med denna lösning gnides medelst en hvit tyglapp hatten duktigt, till dess den ser ren ut igen. Sedan sköljes den genom att svängas fram och åter i rent, ljumt vatten och får torka på ett luftigt ställe — men icke direkt i solen.

N:r 266. Då man tvättat sig, torkar man händerna väl med en mjuk handduk, gnider sedan in dem med lanolin, hvarvid den lanolin, som ej efter duktig ingnidning trängt in i huden, sorgfälligt aftorkas. Det är äfven bra att hvarje kväll ingnida händerna med iktoyl, upplöst i sprit. De handskar man begagnar få ej vara för tränga eller för hårda.

N:r 267. Om liktornarne äro hårda och skarpa skall man icke skära något bort af dem, utan slå en droppe ättiksyra på en liten pensel eller fjäder och så smörja det på det hårda (icke på köttet utomkring, ty det förorsakar sveda). Då syran torkat in i den hårda huden, slår man en droppe på, och härmed fortfares ännu några gånger. Omedelbart därefter lägger man ett litet stycke lärt, som är tjockt öfverstrukt med ympvax, på liktornen, och låter det ligga kvar därpå tills det faller utaf af sig själf. Då skall på lärtet sitta all den hårda hud, som förorsakat smärtan, och man kan vara säker på att aldrig åter en liktorn skall komma på det stället.

N:r 268. Mot magsyra kan rekommenderas att hvarje morgon dricka så mycket friskt källvatten man kan, och sedan taga sig en promenad i fria luften. Om man därtill förtär blott lätt-smält föda, skall man snart vara befriad från sitt onda.

N:r 269. Ett godt härmedel, som borttager mjäll, fås genom att upplösa 10 gram kolsyrad ammoniak i 120 gram rosenvatten, som sedan tillsättes med 100 gram drufsprit. Detta ingnides väl med en liten svamp om aftonen (3-4 gånger i veckan), torkar hastigt och förändrar ej hårets färg.

N:r 270. Vänd er till doktor Lundgren, föreståndare för södra folkskoleseminariet i Stockholm.

N:r 272. Se mitt svar n:r 204.

— Köp på apotek för 10 öre kamfersprit och tvättar er därmed morgon och afton.

Specialité:
* * * **Glas- och
Porslinsserveriser.**
Profver & prisuppgifter på begäran.
G. Johanson.
Kosta Glasmagasin.
24 Regeringsgatan 24

TIDSFÖRDRIF
CHARAD.
Mitt första sagdt i rättan tid
Kan göra god effekt,
Men sagdt i otid
Har det ock rätt mängens bana stäckt.
Mitt andra barnet längtar till,
Den skingrar lätt dess sorg.
Om du mitt hela höra vill
Så far till Göteborg.

LOGOGRYF.
Att ytan lätt bedrager,
Ju ganska vanligt är,
Om hon ock fin och fager
Sig stundom visar här.
Det inre värdet
Bör högt uppskattas,
Och illa är det,
Då detta fattas! —
Likväl jag nämna bör,
För den det närmast rör,
Hur som det stundom hände,

MOSAİK.
BELOF.
Ofvanstående 52 figurer bilda, rätt sammanfogade, en kvadrat.

STAFVELSE-APOKOP.
Hufvudordet:
En lustig fyr
I mörk paryr,
Som aldrig törsten plågar;
Som i sin »bädd»

**Köp 4711
Eau de
Cologne**
DEN ÄR DEN ÄKTA, STARKASTE, VARAKTIGASTE, MEST ÖPPRISKÄNDE OCH STÄRKANDE.
Begär alltid märket 4711 och refusera imitationer.
Försäljes uti alla välsorterade parfumerier. — Generalagent i Sverige för Parfumerie 4711, Köln EMIL BOSTRÖM, Norrlandsgatan 29, Sthlm.

Att till min famn anlände
Ett sällskap »blandad» nog,
Som jag dock emottog,
Ty öppen är min famn
Liksom en isfri hamn. —
Jag äger typer åtta,
Och nyttjas de med måtta,
Kan man utaf dem få
Benämningar uppå:
En fest som är glad;
Ett träd, som har blad.
En saluplats stor
Med tak, som jag tror,

Ett husdjur, helt mildt:
Ett rofdjur, så vildt;
I hvad det får ro.
Hvar landtfolket bo.
Ett »stökörömål»
Som uppskof ej tål.
En hälsobrunn ock,
Som bjuder en »flock»
Af folk, att få bot
För långvarig sot.
Ett bränsle så bra,
Som mängen vill ha;
Helt säkert hvar smed,
Som ej brukar ved.
En tingest för djur,
Att dricka utur.
En isyta, blank,
Förutan »skavank»
Där knappt man kan gå
Med issporrar på.
Ett »tryck» sällan rart,
Af mångfaldig art.
En lek sak som dock
Äfven brukas i »skock»
Af båd' kvinnor och män.
En vår särskilda vän
Må vi framhålla än'
Sedan säga vi »stopp!»
Fastän mera nog finns,
Och vi äga godt hopp
Om att uttydning vinnns.

LOTTE.
UFELIO.

Stomatol- * * * *
*** * * Tandpulver,**
Stomatol- ~ ~ ~
~ ~ ~ Tandpasta,
äga förmåga att rena tänderna samt bevara deras blanka naturliga utseende utan att angripa emaljen. (C)

GÅTA.
Till söderhafvet ifrån Norden
Uti en blink jag gör mitt lopp.
Till vintergatan ifrån jorden
Jag i ett nu mig svingar opp.
Inom murar, lås och galler
Jag fritt och obehindradt går.
Min bana är — som den sig faller
Och ingen märker mina spår.
CALLE G.

ARITMORER.
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 = pris.
7, 11 = parlikel.
1, 9, 5 = musikterm.
2, 7, 4 = djur.
5, 3, 8, 9 = renande.
10, 7, 11, 3, 4 = djur.
6, 7, 2, 3, 4 = icke-svensk kurort.
E. O. N.

LÖSNINGAR
TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 21.
CHARADEN: Dan-mark.
CHARAD-PALINDROMEN: Rättfram: re*de; bakfram: E-der.
) För icke musici torde möjligen böra nämnas, att Re är namnet på en af diatoniska skalans toner.
PALINDROMERNA: N:r 1. Säg-gås.
N:r 2. Mal-lamm.
OMKASTNINGSGÅTA: Kammarherre-Brukspatron: Kvinnoklubb, auditör, ministerfru, murbruk, amanuens, redskap, halleluja, Eldslandet, rampfeber, Rinaldo, Endymion.
LOGOGRYFEN: Daggdroppe: Gap, rodd, dogg, dog, page, drog, dop
agg, Edda, grop, dagg, ragg, deg, groda, ed, gro, gadd, ode, pop, drag, dag, grad, rad, doge, god, dragg, rodd, ro.
GEOGRAFISKA KORSGÅTAN:
1) Kalmar, 2) Humber.
GEOGRAFISKA TRIANGELGÅTAN:
Viborg, Verona, Grenna, Ganges, Gambia, Sahara, Afrika, Altona, Arboga.
ARTIMORER: Villebois-Mareuil, Pietermaritzburg: vägsqualp, infanteri, La Rochelle, lagfart, Euterpe, boer, Onkel Adam, Imatra, salamander, melan-koli, antikvit, Rhen-Pfalz, ebb, Upolu, Inger, Lagerbring.

BREFLÅDA
—D— —D—. Mycken tack för anbudet! Men vi ha ej plats. Den svenska midsommarlyriken måste gå före.
DEN SJÄLLÖSA. Kände ni er verkligen trädfärd?
UFELIO. Tyvärr måste vi af brist på utrymme afböja det godhetsfulla erbjudandet.
... Se svar till Ufelio här ofvan!
ALMA. Likaså.
SISTA. Ni är ännu alltför grön för trycksvärtan.
DON JOSE. Vi kunna ej på lång tid binda oss för flere bidrag af denna art.
FRU THERESE. Bergviksmo p. r. In-sända annonserna kostar 3.11 pr gång.
REDAKTIONEN.

Mot mal.
Bästa konserveringsmedel. *Vilh. Beckers Malpulver* i askar à 1 & 2 kr., i paket à 25 & 50 öre. *Scherings Formalinlampa*. Impregneringen sker med formalinas, som ej skadar kläderna, men säkert dödar såväl malen som dess ägg. Dessutom: Kamfer, Naftalin, Alun, Kalkvintäpplen, Terpentin, Insektspulver, Malfinkur m. m. billigast hos
WILH. BECKER,
5 Malmstorgsgatan 5.
24 Stora Nygatan 24.
23 Götgatan 23.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinna uppmannas **lyftigt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves alltid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinna, som under årets lopp tillfyllstgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Förden-skull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.**

N:r 169. Tatta har bref att afhämta å Iduns byrå.

N:r 200. Drag på handskarne och tvätta sedan händerna (handskarne) i följande: benzin 999 delar, citronolja 0,5 delar, mirbanolja 0,5 delar. Handskarne böra blifva åtminstone halftorra, innan de aftagas.

N:r 204. Det i n:r 13 af Idun annonserade medlet (under rubrik »Medlet är funnet») har botat dylika utslag mot hvilka under 30 års tid alla möjliga medel försökts. Gör äfven ni ett försök. Det skadar åtminstone inte.

N:r 231. Tror moster Emma att trädgårdsmästaryrket utmynnar i att »stå på

Salsmattor med bårder af extra tjock korklinoleum med obetydliga fel.

Storlek	Som kostat	Bortslumpas till
2x2 mtr	16 kronor	8 kronor
2x2 1/2	18	9
2x3	20	10

mtr extra tjock Korklinoleum i utsökt fina mönster samt enfärgade till golfbetäckning, som kostat 6: 50, bortslumpas till 3: 75 pr mtr.
Lavoarmattor, 67x125, som kostat 3 kr., bortslumpas till 1: 60 pr st.
ZEDERFELDT & HANSEN,
6 Observatoriegatan 6, Stockholm.

N:r 269. Ett godt härmedel, som borttager mjäll, fås genom att upplösa 10 gram kolsyrad ammoniak i 120 gram rosenvatten, som sedan tillsättes med 100 gram drufsprit. Detta ingnides väl med en liten svamp om aftonen (3-4 gånger i veckan), torkar hastigt och förändrar ej hårets färg.
N:r 270. Vänd er till doktor Lundgren, föreståndare för södra folkskoleseminariet i Stockholm.
N:r 272. Se mitt svar n:r 204.
— Köp på apotek för 10 öre kamfersprit och tvättar er därmed morgon och afton.

Karla Rönne.

K. M. LUNDBERG

Stureplan ❖ Stockholm

Firman grundad 1843

Allmänna telefon: **K. M. LUNDBERG** — Rikstelefon: **1224**

Telegrafadress: **GARNBERG**

FÖR

SOMMAREN.

Flick- och Gosskostymer.

Morgonrockar, Underkjolar, Bluslif, Hushållsförkläden, Badartiklar,

Tennisartiklar, Cyclekragar, Regnkappor.

Hattar, Parasoller, Handskar, Skärp, Halsdukar.

Klädnings- och Blustyger, Flaneller, Piquéer.

Underkläder, Näsdukar, Skjortor, Kragar, Manschetter.

Reseffekter, Artiklar för segelsport, Toalettartiklar.

Strå- och Cocosmattor, Cretonner, Möbeltyger, Gardiner.

Borddukar, Bordvaxduk, Afdelningsskärmar.

Sängar, Sängkläder, Säng-Chaislonger, Barnvagnar.

Profver och illustrerad priskurant franko på begäran.

Goda varor!

Låga, bestämda priser!

Största urval!